درعليه‌ده غلطه‌ده (آره‌ولك) غزته‌سى اداره‌خانه‌سنه

ՊՈԼԻՍ Ղալաթիա, Նորատունկեան Խան

Les annonces sont reçues
à la Direction du Journal "AREVELK„
Galata, CONSTANTINOPLE.

Նամակ կամ որ եւ է գրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

20 փարա

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԹԵՐԹ
Ազգային, Գրական եւ Քաղաքական

20 փարա

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ եւ գաւառներու համար	տարեկան	140 Ղր.
» » »	վեցամսեայ	70 »
» » »	եռամսեայ	40 »
Օտար երկիրներու համար	տարեկան	40 Ֆրանք
» »	վեցամսեայ	20 »

[illegible]

[illegible]

Յայտարարութեանց համար պէտք է դիմել ուղղակի Խմբագրատուն:

ՊՍԱԿԱԴՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱԿԱՆ ԿՈՆԴԱԿ

ՄԱՂԱՔԻԱ ԾԱՌԱՅ ՅԻՍՈՒՍԻ ՔՐԻՍՏՈՍԻ, ՈՂՈՐՄՈՒԹԵԱՄԲՆ ԱՍՏՈՒԾՈՅ ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍ ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼՍՈՅ ԵՒ ՊԱՏՐԻԱՐՔ ՀԱՅՈՑ ԹՈՒՐՔԻՈՅ. Սիրելեաց գործակցաց մերոց ի Քրիստոս բարեխնամ Թաղականաց, բարեկարգ Աւագերիցանց, եւ բարեջանս Քահանայից, եւ Սիրելեաց որդւոց մերոց բարեջան Թաղականաց խորհրդոց եւ բովանդակ բարեպաշտ Ժողովրդեան Մեծի Վիճակիս Կոստանդնուպոլսոյ, ողջոյն եւ օրհնութիւն տիրական:

ՄԱՐԴԿԱՅԻՆ կենաց եւ ընկերական կենցաղին առաջին տարրը ճանչցուած է անհակառակ ամուսնական կապը, որ հաստատութեան առարկայ եղած էր եւ է ամէն օրինաց եւ կարգադրութեանց. որովհետեւ իբրեւ անհրաժեշտ պայման կը մտնէ ամէն օրինական կազմակերպութեանց մէջ: Ամուսնութիւնը բնական գործողութեանց կարգին մէջ՝ բնական օրինաց պահպանութիւնը կ'ըլլէ առքը, կրօնական օրինաց ենթարկուելու իբր բարոյական մի գործ, եւ քաղաքական օրինաց պարունակէն ալ դուրս չմնար իբր ընկերական կենաց կազմական միջոց, իսկ Քրիստոնէական երկնաւորքեւ Ս. Կրօնիս մէջ նուիրական կերպարան զգեցու եւ խորհրդական բարձրութեամբ պատուեալ, որպէս զի հաստատէ ժողովրդեան սրբութեան եւ ուղղութեան եւ բարոյութեան առաջնորդէ հզօրագոյն: Այս նպատակով Ս. Եկեղեցին Քրիստոսի, հանգուր կարգերով եւ կանոններով, պայմաններով եւ ծէսերով պատեց զայն անդաստէն ի սկզբանէ, իբր արթուն եւ բարեխէր հսկողութեան ներքեւ առաւ անոր ամէն մասերը, բարեպաշտական եւ նուիրական պարագաներով զարդարեց ու զօրացուց անոր կատարումը:

Նոյնպէս մերս Ուղղափառ եւ Առաքելական Ս. Եկեղեցի, հաւատարիմ աւանդապահ նոյնին կարգաց եւ կանոնաց, իւր ծիսական արարողութեանց մէջ այդ խնդիրին շքեղ եւ նշանաւոր արարողութիւններ հաստատեց ամուսնական օրհնութեան եւ խորհրդական պսակադրութեան համար, որ շատ առաջին չեն մնար անոնցմէ՝ որովհետեւ նոյն ինքն Եկեղեցւոյ պաշտօնեայք կը կոչուին եւ կը ձեռնադրուին: Մշտաթեան հնաւանդ կանոնները կը ցուցնեն թէ Պսակի օրհնութիւնը պէտք կատարուի ի մէջ Եկեղեցւոյ, առաջի Սրբոյ Խորանին եւ ի ժամ մատուցման Ս. Պատարագի, որ այդ առթիւ յատուկ սրբութիւններ եւ երգեր եւ ընթերցուածներ կ'ունենայ, փոխանակ աւուր տօնական պաշտամանց: Այդ արարողութիւններ եւ պայմաններ տեղ տեղ ամբողջովին եւ շատ տեղ գրեթէ ամբողջովին կը կատարուին մինչեւ ցայսօր, այլ ուր առաւել տարբերութիւններ մուծուած են, այն ալ Մայրաքաղաքս է, որ թէպէտ ի բաղումս զարգացման եւ բարեկարգութեան առաւելութիւններով կը պարծենայ, այլ ի մասին քրիստոնէական նշանաւոր զանցառութիւններու՝ զեղծումներու, մեղադրանաց ներքեւ ինկած կը գտնուի:

Ժամանակի եւ տեղւոյ դժուարութիւնք ներելի նկատել տուած են երբեմն որ եկեղեցւոյ Խորհուրդ մը պատահարար հարկ լինի եկեղեցիէ դուրս ալ պաշտուիլ. այլ ինչ որ եկեղեցական օրինաց հակառակ յայտ բացառիկ եւ անհրաժեշտ պարագայից ներելի կրնար արտօնուել, Պսակի խորհրդոյն մէջ հետզհետէ առաւել ընդարձակութիւն սկսած է առնուլ, եւ դիւրութեան եւ հանգստեան փառաց՝ օրինաւորութեան եւ պաշտօնականութեան վրայ նախադասելով, գրեթէ սովորութիւն դարձած է որ Մայրաքաղաքիս մէջ ընդհանուր կերպով տուներու մէջ խորհրդական Ս. Պսակն օրհնուի, եւ խոտորմունց սրահներու մէջ ծիսական սպասք երեւնան եւ հոգեւորական զգեստաւորեալք կատարուին, եւ առաջին ու աշխարհական հանդիսութեանց կերպարան տրուի սոյն նուիրական արարողութեան: Եւ երբեւ թէ կատարեալ ազատութիւն տրուած լինէր այդ մասին, մինչեւ իսկ ընդհանուր սրահներ եւ պանդոկներու մէջ զուարճութեանց դահլիճներ Պսակի արարողութեան եւ ամուսնական օրհնութեան համար յատկացնել վարձուիլ եւ գործածուիլ սկսան:

Սակայն եկեղեցական իշխանութիւնը երբեք չէր այդ զանցառութեան դէմ եւ Պսակի Կոնդակը միշտ յիշեցուց, թէ «Ծառանգէ կ'ըլլայ եթէ պսակը Ս. Եկեղեցւոյ մէջ կատարուի եւ ոչ տուներու», գիտնալով որ միայն հարկադրեալ պատճառաւ վերջին ժամանակներս տուներու Պսակի կատարելու սովորութիւնը մտած է միայն ի Կոստանդնուպոլիս, եւ դեռ գաւառները միշտ եկեղեցւոյ մէջ կը կատարեն այս սուրբ խորհուրդը, ինչպէս որ մեր երանելի Նախնիք սահմանած են: Եւ 1875 տարւոյ ապրիլ 25ին Խառն Ժողովով հաստատուած հարսանեկան կանոնագիրը՝ ԺԹրդ յօդուածով բացորոշապէս հրամայեց, թէ «Պսակը ըստ կանոնաց Եկեղեցւոյ պիտի կատարուի միշտ յեկեղեցւոջ», եւ Ժէրդ յօդուածով վեց ամիսէն մինչեւ մէկ տարի քահանայագործութենէ զրկում հաստատեց առանց Պատրիարքարանի յատուկ եւ գրաւոր հրամանին՝ տան մէջ պսակ կատարող եկեղեցականին դէմ:

Արդ տեսնելով եւ նկատի առնլով այդ նախընթացները, տեսնելով եւ նկատի առնելով եկեղեցական կանոնաց եւ ծիսակատարութեանց խիստ պահանջները, նկատի առնելով պատահական զեղծմանց ընդարձակուիլը, նկատի առնելով խիթալի դժուարութեանց վերցուիլը եւ առճեան դիւրութեանց տարածուիլը, եւ առաջի աչաց ունենալով Պատ. Կրօնական Ժողովոյ իր յուլիս 3ի նիստին մէջ այդ նիւթի տուած որոշումը, կը հրամայեմք եւ կը պատուիրեմք որ այսուհետեւ Ս. Եկեղեցիներէ դուրս որ եւ է ընտանեկան կամ մասնաւոր կամ հրապարակային յարկի մէջ չկատարուի եւ չօրհնուի Ս. Պսակի խորհուրդն ու արարողութիւնը, այլ միշտ եւ յամենայնի պահուի եւ պահպանուի ծիսական կարգաւորութիւնը, եւ այդ նուիրական գործողութիւնը Եկեղեցւոյ մէջ կատարուի, որպէս զի թէ՛ նորապսակներն, թէ՛ իրենց պարագայք եւ թէ՛ հաւատացեալ ժողովուրդը զգալի կերպով հասկնան եւ թափանցեն խորհրդոյն եւ գործոյն հոգեւոր նշանակութեան, օգտուին Եկեղեցւոյ հաստատած շնորհաբաշխ արարողութիւններէն, եւ պահուին ինչպէս որ պէտք է, մեր Ս. Կրօնին եւ Ս. Աւետարանին աւանդած պատգամներէն:

Այս առթիւ կ'ուզէինք եւ կը փափագէինք ամուսնական կենաց սրբութեան, մեծութեան, օգտակարութեան, ընդհանուր հարկին, մեծամասնութեան պատճառներուն, եւ անլուծանելիութեան պայմանին, եւ այլ կանոնական պահանջներուն վրայ կարեւոր բացատրութիւններ տալ. այլ որովհետեւ այդ ամէնը կրնայ շատ հեռուն մեզ տանիլ եւ շատ ընդարձակ գրուածոց դուռ բանալ, հետեւաբար այս անգամուան համար լոկ նշանադրութեան եւ պսակադրութեան մասին քանի մը կարեւոր եւ օգտակար կարգադրութիւններ յիշատակեմք եւ անոնց գործադրութեան մասին լուսաբանութիւններ յաւելումք:

Ա. Ծխատէր քահանայից արգիլեալ է որ եւ է առթիւ կամ պատճառով նշան օրհնել կամ [illegible] հաստատել երկուց կողմանց մէջ հաստատուած խօսքկապը, որ պետականաւ նշանադրութիւն կը կոչուի: Բուն նշանադրութիւնը այն է՝ որ օրինական քննութիւններով եւ վկայութիւններով Պատրիարքարանի մէջ կը հաստատուի եւ կ'արձանագրուի եւ կ'օրհնուի, եւ օրինական վաւերականութիւն եւ զօրութիւն կ'ունենայ: Ընտանեկան շրջանակի մէջ կատարուած խօսքկապը երբեք օրինական ոյժ չունի, եւ քահանայից կ'արգիլուի պաշտօնական եւ կրօնական ձեւ տալ այդ անպաշտօն եւ ընտանեկան գործողութեան, որպէս զի որ եւ է թիւրիմացութեան կամ չփոթութեան առիթ չտրուի:

Բ. Ծխատէրէս կը պատուիրեմք երկու կողմերու ծնողաց եւ խնամակալաց, որպէս զի լոկ ընտանեկան խօսքկապով չբաւականան փոխարէն խօսառումը, այլ ամէն բան խմբելէն եւ պարզելէն յետոյ՝ փութան կատարել պաշտօնական նշանադրութիւնը Պատրիարքարանի մէջ, առանց յետաձգելոյ զայն մինչեւ պսակադրութեան օրը: Այս կերպով թէ՛ փոխադարձ ապահովութիւն եւ վստահութիւն կը գոյանայ, թէ՛ գործողութիւնը օրինական ոյժ կը ստանայ, եւ թէ իրենց առաջի ալ խնամութեան պայմաններուն վայելումը կ'ունենան:

Գ. Նմանապէս կը յորդորեմք նշանադրութենէ պսակադրութեան միջոցը առաւելագոյն չերկարել, որ թէ նշանելոց համար ծանր է եւ առաջակալի, եւ թէ երկու կողմերուն մէջ առաջադրող պայմաններու եւ միջադէպներու առիթ, եւ թէ՛ ի զուր եւ ընդունայն ծախքերու դուռ: Թէպէտ քանի մը ամիսէ աւելի պսակելը գովելի է, այլ առ առաւելն վեցամսեայ միջոցը բաւական սահմանելու է: Ծխատէրներ պարտաւոր են այդ մասին հսկել եւ առաջարկող յաջողմանց առաջքն առնուլ եւ ի հարկին Պատրիարքարանի տեղեկութիւն տալ, որպէս զի անտեղութեանց առիթ չտրուի:

Դ. Նշանադրութեան ինչպէս նաեւ հրամանի առթիւ Պատրիարքարանի եւ ծխատէրներու վճարուելիք իրաւունքներու համար Պատրիարքարանը յատուկ ցուցակ մը կազմած է եւ ըստ այնմ պէտք է հատուցանել: Այս մասին հարկ կը սեպեմք ազդարարել թէ Պատրիարքարանը կը դժուարանայ յայտ այդ իրաւունքներուն վրայ զիջողութիւններ ընել, ցորչափ կը տեսնէ որ միայն Պատրիարքարանի իրաւունքներուն վրայ խնդրանքներ կը յղուին, իսկ շատ մը աւելորդ եւ չարայ եւ նոյն իսկ անհարկի ծախքեր անխորհրդաբար կը կատարուին: Կը յիշեցնենք նաեւ թէ այսուհետեւ կամուոր չէ երկու կողմերուն իրենց ուզած առաջնութեամբ կամ թէ հարկաւ իրարու հաւասար առաջնութեամբ վճարել, այլ իւրաքանչիւր կողմն կարգաւորութեան աստիճաններուն համեմատութեամբ պիտի առնուին նաեւ Նշանի եւ Հրամանի բոլոր տուրքերը: Անոնց ամենուն ցուցակը ի տես դրուած է Պատրիարքարանի Դիւանատան մէջ:

Ե. Ծխատէրէս կը յանձնարարեմք ծխատէր քահանայից որ յիշեցնեն, եւ սիրալիրաբար կ'ազդարարեմք փեսայացուաց եւ հարսնացուաց որ յիշեն, թէ ամուսնութիւնը զոր պիտի կատարեն առաջին հաճոյական կամ շահադիտական գործողութիւն մը չէ, այլ կենաց ապառնին մէջ բարոյական ձգանց եւ պայքարի գործ մի է, որ իրենցմէ կը պահանջէ նոյնչափ մաքուր կերպով որչափ սրտի գործով, եւ որուն ապագայ յաջողութեան համար պէտք ունին Աստուածային շնորհաց եւ Նախախնամութեան պարգեւաց: Այդ նպատակով է հաստատուած խորհուրդը, այդ նպատակին կը ծառայեն պաշտամունք եւ արարողութիւնք, իրենք ալ այդ հոգւով եւ զգացմամբ պէտք է պատրաստուին, եւ պսակադրութեան նախընթաց երեկոյեան մէջ Ապաշխարութեան եւ Հաղորդութեան Խորհուրդներով զօրանան, եւ որչափ ժամանակին եւ գործերին կը ներէ, բարեպաշտական եւ բարեգործական պարագաներին լեցնեն, աղօթք ընեն եւ ողորմութիւն տան, եւ մանաւանդ իրենց ուրախութեան առթիւ կարօտեալները եւ խեղճերը ուրախացնելու պարտքը՝ ճանչնան իբր նուիրական պայման եւ իբր ամբողջացուցիչ մասը մը իրենց կատարելիք մեծ գործողութեան:

(Մնացեալը վաղը)

ԱՋՈՒ ՁԱԽ

ՆԱՄԱԿԻ ՄԸ ԱՌԹԻՒ

Նախորդ «Աջ ու Ձախ»ներէս մէկուն մէջ, հիմնուելով Հինդիքեան էֆ.ի մէկ յօդուածին վրայ, շօշափած էի մեր նախակրթարաններուն մէջ ձեռական աշխատութեան դասին հաստատման պէտքը: Այդ առթիւ, ընթերցող մը ինծի ղրկած է ընդարձակ նամակ մը, ուրկէ հետեւեալ մասերը կ'առնեմ.—

«Ուշադրութեամբ կարդացի ձեր յօդուածը, որ մեծապէս հետաքրքրեց զիս, իբր ինքս արհեստաւոր դասին պատկանելուս: Ձեռական աշխատութեան դասը, այո՛, կարեւոր է որ աւանդուի մեր դպրոցներուն մէջ, քանի որ, ինչպէս գիտած էիք, անոնցմէ ելլող աշակերտներուն մէջ շատեր արհեստի ասպարէզը պիտի ընտրեն, դպրոցական գրասեղանէն բաժնուելէն անմիջապէս ետքը: Այդ մասին առարկութիւն մը չունիմ, եւ յօժարակամ մարդիկ չեմ կարծեր որ իրենց կարգին առարկութիւն մը ունենան:

«.... Ձեր յօդուածը ինծի ուրիշ բան մը կը թելադրէ: Հաւ չըլլար որ մեր մէջ, հրատարակիչ մը հրատարակէ պզտիկ ու դիւրամատչելի հատորներ, յատկացուած արհեստաւորներու, եւ արհեստի այլեւայլ ճիւղերուն վրայ ճառող: Մենք ունինք բազում արհեստաւորներ որոնց ամբողջութիւնը եւրոպական գոնէ մէկ լեզու մը չգիտնալուն, չի կրնար իր արհեստին վերաբերեալ կատարելագործութիւններուն տեղեակ ըլլալ, որովհետեւ չի կրնար ընթեռնուլ այդ նպատակով հրատարակուած երկերը: Հետեւանքը սա կ'ըլլայ որ իր դրոշմուած վիճակին մէջ կը մնայ, չի՛ յառաջդիմեր իր արհեստին մէջ, ու մինչեւ կեանքին վերջը կը ստիպուի գործածել այն միջոցները միայն որոնք իր վարպետը սորվեցուցած է իրեն՝ աշկերտութեանը միջոցին:

«Այս մարդոց համար արհեստական աժան գիրքերու հրատարակութիւնը բարեբաղդութիւն մը պիտի ըլլար եւ այն մարդը՝ որ այս տեսակ գործ մը ի կատար պիտի հանէր, օրհնութեան պիտի արժանանար մեր արհեստաւոր դասակարգին որ մեր մէջ այնքան սաստիկ թուով մը կազմուած է։»—

* * *

Նամակագրին չխօսած պէտքը աւելորդ է ըսել թէ ամէնէն կարեւորներէն մէկը կրնայ նկատուիլ: Արհեստական գիտամատչելի, պարզ ու ամփոփ դրքոյկներու հրատարակութիւնը բնականաբար իր առանձին օգուտը պիտի ունենար արհեստաւոր դասակարգին: Մեր մէջ, այդ մարդոց մեծագոյն մասը առկային շատ նախնական գաղափարներ միայն ունի իր արհեստին վրայ, ինչ որ ժամանակին վարպետը թելադրած է իրեն, այն միայն կը գործադրէ, միջոցը չունենալով նոր կատարելագործութեանց տեղեկանալու: Կարծեմ պէտք չկայ ըսելու թէ այդ պատճառաւ կը մնան միշտ, քանի որ ուրիշներ, միեւնոյն արհեստին մէջ նորամուծուած դիւրութիւնները գիտնալով, կրնան միեւնոյն գործը շա՛տ աւելի հեշտօրէն եւ լաւ պատրաստել, եւ շատ աւելի աժան գինով մըն ալ հրապարակ հանել: Հետեւանքը սա կ'ըլլայ որ այս վերջինները, նոյն իսկ առանց ուզելու կործանումը մեջնումը կ'ընեն առաջիններուն հետ, զանոնք ենթարկելով անտանելի վիճակի մը որ ոչ մէկ կերպով կրնայ բաղձալի ըլլալ:

Արհեստական դիւրամատչելի, ու մանաւանդ դիւրահասկնալի գիրքերու հրատարակութիւնը բնական է որ պիտի կրցնար առաջքը առնել այդ անպատեհութեանց, եւ նիւթական շա՛տ աւելի լաւ վիճակ մը պիտի ստեղծէր արհեստաւորներուն համար: Բայց խնդիր է գիտնալ թէ մեր մէջ այդ տեսակ գիրքերու հրատարակութիւնը պիտի կրնա՞յ առանց արգելքի մը տալ:

Իմ մասիս, երբեք չպիտի ուզեմ առոր հաւտալ: Բաւական թէ ինչո՛ւ.—Ենթադրենք պահ մը թէ քանի մը հրատարակիչներ միտնալով դրամագլուխ մը դրին մէջտեղ, գործեն քիչ շատ հասկցող մարդիկ գտան, եւ անոնց յանձնելով Եւրոպայի մէջ հրատարակուած արհեստական լաւագոյն գիրքերը, սկսան չէի հատորներ պատրաստել տալու եւ հրատարակելու: Արդ, ի՞նչ պիտի ըլլան այդ գիրքերը, ո՞վ պիտի կարդայ զանոնք: Գրեթէ կը զինեմ որ քանի հատէն աւելի չպիտի ծախուի, եւ այդ քանի հատը գնողներէն գոնէ տասը արհեստաւորներ չպիտի ըլլան: Մեր մէջ, արհեստաւոր դասակարգին պատկանող հարիւր մարդոց ինըսունը եւ նոյն իսկ աւելին, պարզ կարդալ մը անգամ չգիտեր. շատեր մինչեւ իսկ անուննին չեն կրնար գրել, ուր մնաց գիրք կարդալն ու հասկնալը: Ալ դուք մտածեցէք թէ այս տեսակ մարդոց համար արհեստական հրատարակութիւններէն ի՞նչ օգտակարութիւն կրնան ունենալ:

Պոլսոյ մէջ, մեր արհեստաւորներուն այս ողբալի վիճակը շա՛տ շեշտուած է: Տղան որ դպրոցէն կ'ելլէ գործի մտնելու համար, ալ անգամ մըն ալ գիրք ըստ ձեռք չառներ: Միանգամ ընդ միշտ կը կարծէ կարդալ գրել ըսուած բանէն, եւ ինչպէսը ամբողջովին կու տայ իր գործին, առանց ուրիշ բանի վրայ մտածել ուզելու: Շատ չանցած, նախապէս վարժարանին մէջ ստացած մէկ քանի նախնական ծանօթութիւններն ալ կը մոռնայ այդպէսով, ու կ'ենթարկուի տգիտութեան վիճակի մը որ իր վրայ կը մնայ մինչեւ վերջը:

Գաւառները, այս մասին բաւական լաւ են Պոլսէն: Անկէ երկու տարի առաջ առիթը ունեցայ քանի մը մասաւոր քաղաքներ այցելելու, եւ զարմացմամբ տեսայ որ երկաթագործի աշակերտէն սկսեալ մինչեւ ամենայետին արհեստին հետամուտ տղան, կանոնաւոր գիտակցութեամբ կը խօսին օրուան գրական կամ լրագրական ո՛ եւ է մէկ խնդրին վրայ: Արհեստի հետեւելնին իրենց համար պատճառ մը չէր եղած որ վերջնականապէս կտրուին ուսումէն. ընդհակառակը, դպրոցին մէջ սորվածնին առաջ տարած էին պարապ ժամերնուն աշխատելով, եւ յաջողած էին քիչ շատ ծանօթանալ այն ամէն բաներուն՝ զորս զարգացած մարդ մը պէտք է գիտնայ:

Կրնաք վստահ ըլլալ թէ այդ աղուոր վիճակը մի միայն իմ այցելած քաղաքներուս մէջ չէ՛ որ կը տեսնուի. գաւառները, քիչ մը ամէն քաղքի մէջ այդպէս է: Իսկ ասոր լաւագոյն յիշատակել միայն սա պարագան թէ մեր Թերթերու գաւառային բաժանորդներուն մեծագոյն մասը այդ արհեստաւոր մարդոցմէն կազմուած է:

* * *

Ինքիրը հոն է սակայն որ գաւառի արհեստաւորները մեր ընդհանուր արհեստաւորներուն հազիւ մէկ անշան փոքրամասնութիւնը միայն կը կազմեն: Անոնց մեծագոյն մասը Պոլսոյ համայնքին կը պատկանի, եւ ըսի արդէն թէ Պոլսեցիները ընդհանրապէս տգէտ են, նոյն իսկ ամենապարզ գրուածք մը կարդալու կամ հասկնալու անկարող:

Արդ, որչափ ատեն որ այդ մարդիկ այդպէս տգէտ մնան, որչափ ատեն որ դպրոցէն ելլելէն անմիջապէս ետքը արհեստի մասին աղօթքը յամառին հետամուտ գրել կարդալը, արհեստական գիրքերու հրատարակութիւնը շա՛տ սակաւաթիւ մարդոց համար միայն պիտի կրնայ օգուտ մը ունենալ:

Եւ իմ տեղս դուք ըսէք թէ այդ համեմատութեամբ ձեռք բերուած արդիւնք մը նոյն իսկ յոգնութիւնը չպիտի արժէ:

ԱՐԱՄ ԱՆՏՈՆԵԱՆ

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ եւ ՃԱՐՏԱՐԱՐՈՒԵՍՏԻ ՆՈԹԵՐ

ՄԱՆՉԷՍԹԸՐ, 20 Հոկտ. 1901

Ռուսիա մէկն է այն երկիրներէն՝ որոնց տնտեսական վիճակին բարգաւաճումը կամ անկումը կախում ունի մեծ մասամբ օդին քմահաճոյքներէն, զի ամէնուն ծանօթ իրողութիւն մըն է թէ հակառակ վերջին տարիներու մասնաւորապէս օտար դրամագլուխներով կազմուած ընկերութիւններու խիղախ ջանքերուն, ճարտարարուեստին յառաջդիմութեանը մասին, երկրին տնտեսական ճիգը առաւելն երկրագործութիւնն է: Ռուսական ճարտարարուեստը, թէեւ շատ արդէպէս պաշտպանուած օտար մրցումներու դէմ մաքսային չափազանց սակերով, առաւելն շատ հեռու է միջազգային առեւտրական հրապարակին վրայ մղուած պայքարին մէջ ո՛ եւ է կարեւոր դեր մը ունենալէ: Ռուս գործաւորներէ մեծագոյն մասին գոյութիւնը կախեալ է կառավարութեան հայթայթած ապրանքի յանձնարարութիւններէն: Ջնջել վերջին պատերազմին, Սիբերիոյ միլիոններ կուլ տուող երկաթուղին եւ ուրիշ զանազան պատճառներով՝ Ռուս գործարաններուն իր տուած հրամանները զգալի կերպով դադրեցուցած ըլլալով, ռուսական ճարտարարուեստին մէջ տագնապը սկսած է ի վեր: Այս վիճակին հետեւանքը ըլլալով զանազան ընկերութեանց բաժնետոմսերուն գիներուն անհուրդ անկումները, որանք մինչեւ °/o 30էն 40, Ռուսիոյ դրամ հայթայթող երկիրներուն մէջ (Ֆրանսա՛ եւ Պելճիքա) շատ բնական դժկամակութիւն մը սկսած է երեւան գալ նոր ձեռնարկներու հետամուտ ըլլալու մասին: Անկէ զատ որոշ կերպով կը յայտնուի Ռուսիոյ Անգլիայէ գնած երկրագործական եւ հիւսուածագործական զանազան մեքենաներու թուոյն անհուրդ անկումով, նոյն իսկ բաղդատմամբ նախորդ տարւոյն: Այդ անկման մէջ թէեւ Ամերիկայի եւ Գերմանիոյ մեքենագործներու մրցումը ունի իր կարեւորութիւնը, սակայն գլխաւոր պատճառն է երկրին ճարտարարուեստին ներկայ անյուսաձեռնակ վիճակը:

Աւելորդ է ըսել թէ երբոր այս անպահով կացութեան եկած է տխուր չէ՛ մը ալ այս տարուան բերքերուն ընդհանուր առմամբ շատ գէշ վիճակը՝ որ տեղ տեղ ծայր տուած է անհանալի սովի:

Բեդերսպուրկի անգլիական հիւպատոս Պ. Միչել իր կառավարութեան ղրկած ըլլալով ընդարձակ տեղեկագիր մը Ռուսիոյ 1900 տարւոյ առեւտրական վիճակին նկատմամբ, հետեւեալ մանրամասնութիւնները կը ներկայացնենք Արեւելքի ընթերցողներուն:

—)(7)(—

ԺԻՒԼ ՄԱՐԻ

ԱՐԳԻԼՈՒԱԾ ՊՏՈՒՂԸ

ԱՌԱՋԻՆ ՄԱՍ

ԺԷՐՈՄԻ ՓԱՂԱՐԻՆ ԱՂՈՒՈՐ ԱՂՋԻԿԸ

Ա.

ԲԱՐԻԶԵԱՆ ԿԵԱՆՔԻՆ ՎՏԱՆԳՆԵՐԸ

Նորատի աղջիկը հիմա առջի եղած էր մեկնելու:

—Ի՞նչ չուա, ըսաւ Ժան:

Սիրային պզտութիւնը անոնցմէն յետոյ՝ գեղեցիկ երկանութիւնը կը ցցուէր իր աչքէն: Ամէն անգամ, այսպէս կը վերջանար ժամադրութիւնը: Ռօզ-Մանօն ամբողջ մարմնով կը դողար կարծես:

—Մինակ երթալու թոյլ չեմ տար քեզի. մինչեւ տուն կ'ընկերանամ:

—Այո՛...

Նորատի աղջիկը թուլցած՝ վար նըստաւ: Ժան ծնրադրեց անոր առջեւ: Ռօզ-Մանօն իր ձեռքերուն մէջ առաւ սիրականին գլուխը ու երկարօրէն դիտեց զայն, աչքերուն մինչեւ խորը թափանցելով, ու յանկարծ ջղաձիգ շարժումով մը ու հառաչելով բառերով, ըսաւ.

—Կը սիրե՞ս զիս, այնպէ՞ս չէ:

—Այո՛, միթէ՛ կը տարակուսիս այդ մասին:

—Ամէնէ՛ն աւելի կը սիրես զիս:

—Խելայեղօրէն կը սիրեմ քեզ, պատասխանեց Ժան, սրտին վրայ սեղմելով նորատի աղջիկը:

—Շատ լաւ... մտիկ ըրէ՛ Ժան, չեմ ուզեր ա՛լ ետ մնալ... պէտք է ամէն ինչ ըսել հոս... ամօթէս կը մեռնիմ եւ գիտես թէ ի՛նչու համար:

Ժան ոտքի կանգնեցաւ, ու ճակատը փոթթուած, մտմտաց.

—Ո՛հ, քիչ մը համբերէ. ամուսնանալու բան չունինք:

Ռօզ-Մանօն աչքերը կիսափակ եւ ցած ձայնով մրմնջեց.

—Շատ անգամներ երդուըներ որ քու կինդ պիտի ըլլամ: Առանց եկած է Ժան...հայրս պիտի ներէ յանցանքս, եթէ եղջերուն տանէ մեզ երկուքս: Ու բեմէն, եթէ զիս կը սիրես, վաղը իրիկուան ժամը ութին տանինը մեր տունը կուգաս ու մեր յանցանքը խոստովանելով հօրմէս ամուսնութեան կը խնդրես զիս:

—Վա՞ղը, ի՞նչու վաղը....

—Որովհետեւ անհրաժեշտ է, Ժան, ա՛լ ոյժ չունիմ դիմանալու:

Ժան նախ մտադրեց յամառելով մը խնդրել ու իր անհնար սրտին առնելի անդունդը ցոյց տալ անոր, բայց յանկարծ կանգ առաւ, վախնալով այդ անհամբեր, տարփոտ ու աղերսող աչքերուն առջեւ, որոնք զինքը կը դիտէին, հեծկլտանքներով ուռեցուցած այդ շրթունքներուն առջեւ, որոնց վրայ դեռ թաց էր իր համբոյրին ձգած հետքը: Ժան վախ եղած էր իր հպատակութեանը մէջ ու վախ պիտի ըլլար մինչեւ վերջը:

—Անտարակոյս, պիտի գամ, ըսաւ:

—Վա՞ղը, ժամը ութին:

—Այո՛:

Ռօզ-Մանօն ցնորական ուրախութեան ճիչ մը արձակեց, որովհետեւ պահ մը առաջ, անհնարի անձկութեան մը մատնուած էր... Անդունդ մը կը զգար իր ոտքերուն տակ, կարծես ամէն ինչ կը կործանէր իր շուրջը. պարապութիւն, աղջամուղջ, խելայեղութիւն ու մահ թողլով:

Ռօզ-Մանօն վերստացաւ իր ուժերը, ու երջանիկ զգաց ինքզինքը: Բիչ յետոյ՝ երկուքը միասին ճամբայ ելան. Ժան մինչեւ Սէն-Էլէօթէրի փողոցը ընկերացաւ իր սիրուհիին: Ամէն ինչ հանդարտ էր Ժէրոմի տան մէջ ու ամէն ոք կը քնանար: Ռօզ-Մանօն պատուհանէն վեր շողշողեցաւ ու ներս մտաւ:

Ժան երբ Սէն Բիէռի եկեղեցիին անկիւնը հասաւ, համբոյր մը ուղղեց իր սիրուհիին, որ փոխադարձաբար համբոյրի նշան մը ըրաւ:

Բայց խեղճ աղջիկը չկրցաւ քնանալ ամբողջ գիշերը, որ շատ երկար թուեցաւ իրեն: Ցերեկն ալ մինչեւ իրիկուն պիտի գողջէր: Բայց իրիկուան, ա՛լ ամէն բան պիտի կարգադրուէր՝ գործուած յանցանքին խոստովանութեամբ ու հօրը տուած ներումով:

Առաւօտ, Ռօզ-Մանօն անկողնէն ելաւ անքնութենէ յոգնած աչքերով ու այտերը տենդոտ տաքութեամբ մը կարմրած:

—Զարմանալի դէմք մը ունիս այսօր, ըսաւ մայրը, համբուրելով աղջիկը:

Մարիան բնաւ կասկած չունէր: Ռօզ-Մանօն իր քրոջ հետ պզտիկ էր: Ռէժին ամիս մը ի վեր միայն արկղակալութեան գործը կ'ընէր իր քրոջը հետ, Ժէրոմի յայտնած փափագին համաձայն,

—Ռօզ, եթէ մտօքն ամուսնանաս, Ռէժին չպիտի կրնայ գործին մէջէն ելլել, կ'ըսէր շատ անգամ Ժէրոմ:

Փաղարը կանուխ կը բացուէր եւ ուշ կը գոցուէր. բայց երկու քոյրերը բացուելէն առաջ կուգային ու գոցուելէն առաջ դուրս կ'ելլէին: Այդ միջոցին, արկղին հսկողութիւնը կը յանձնուէր վաճառատան առաջին պաշտօնեային, որ Ժէրոմի մեծ յարգը մարմնով ու խորունկ մտքերով մարդ մըն էր:

(Շարունակելի)

Հակառակ տիրող նիւթական և տնտեսական տագնապին, Անգլիոյ Եւրոպական Ռուսիա ներածուած ապրանքներուն արժէքը գոհացուցիչ թիւ մը կը ներկայացնէ։

Զանազան երկիրներէ Ռուսիա ներածուած ապրանքներուն արժէքները հետեւեալներն եղած են.

	1900ին	
Գերմանիա	22,888,000	ռ. ո.
Անգլիա	13,619,000	»
Մ. Նահանգները	4,634,000	»
Ֆրանսա	3,318,000	»
Աւստրիա Հունգարիա	2,900,000	»
Չին	1,730,000	»
Պելճիքա	998,000	»
Իտալիա	956,000	»
Հոլանտա	936,000	»
Թուրքիա	770,000	»
Զուիցերիա	657,000	»
Տանիմարքա	631,000	»
Շուէտ-Նորվէկիա	1,125,000	»
Եգիպտոս	1,270,000	»

Ռուսական կարագի արտածումը, մասնաւորապէս Սիպերիոյ արտադրածը, առաջադիմութեամբ աճելու վրայ է։

1897ին միայն 8532 թոնօ կարագ արտածուած էր, 1899ին 10,125 թոնօ, իսկ 1900ին այդ թիւը բարձրացաւ 19,339 թ.ի։ Սիպերիացի ագարակապետները որոշեցին խնդրել ռուսական երկաթուղիի Ընկերութենէն, որպէսզի աջակցին իրենց, փոխադրութեան սակերու զեղչմամբ եւլն., այս շատ կարեւոր առեւտուրին ընդարձակման համար։ Սիպերիական կարագը որակի տեսակէտով առաջին աստիճանին վրայ չէ որ կը գտնուի, սակայն իր բաղդատաբար հարազատութիւնը, երեւան բերուած առատ քանակը և հետեւաբար աժանութիւնը նպաստաւոր պայմաններ են որոնց շնորհիւ՝ այն շատ դիւրաւ կը ծախուի Անգլիոյ և Կեդրոնական Եւրոպայի հրապարակներուն վրայ։

1890էն մինչեւ 1894, ամբողջ երկիրներէ Ռուսիա ներածուած ապրանքներու արժէքներուն միջինը եղած էր 444 միլիոն 481,248 րուպլի, մինչդեռ 1895է մինչեւ 1899, այդ միջինը բարձրացած է 568,454,842 րուպլիի։ 1890է 94 տարիներուն Անգլիայէ Ռուսիա ներածուած ապրանքներուն արժէքներուն միջինը եղած էր 106,922,825 րուպլի, ներկայացնելով ընդհանուր ներածման հարիւրին 24ը, իսկ 1895 99ի միջինը ըլլալով 117,252,896 րուպլի, կը ներկայացնէ հարիւրին 20.6ի համեմատութիւն մը միայն։ Միւս կողմէ սակայն Գերմանիոյ ղրկած ապրանքներուն գումարը մինչդեռ 1890 94ին Ռուսիոյ ընդհանուր ներածման 25.3 առ հարիւրը կը ներկայացնէր, այդ համեմատութիւնը 1895 99ի շրջանին բարձրացաւ հարիւրին 34.4ի։

* * *

Անգլիոյ և միւս զանազան երկիրներուն երկաթուղիի գլխաւոր ընկերութեանց բաժնետէրերուն և վարիչներուն համար անշուշտ շատ մեծ կարեւորութիւն ունի սա պարագան թէ քիչ ժամանակէն ելեքտրական երկաթուղին պիտի կրնայ այժմ գոյութիւն ունեցող շոգեշարժ մեքենաներու գծերուն դէմ մրցիլ շատ աւելի ընդարձակօրէն։ Շոգեշարժ և ելեքտրական երկաթուղիներու ներկայ ընկերութեանց վարիչներուն համար լուծելի ամէնէն գլխաւոր խնդիրը եղած է թէ ելեքտրականութիւնը, ապագային մէջ, մինչեւ ո՛ր աստիճան պիտի կրնայ մրցիլ շոգիին դէմ իբրեւ շարժող ուժ։ Այս խնդրին նկատմամբ ամէնէն աւելի կարող հեղինակութիւն ունեցողներու մէջ գաղափարներու մեծ տարբերութիւն մը կը տիրէ առայժմ։ Սակայն կարելի է վստահ ըլլալ թէ գաղափարներու ներկայ հակասութիւնը վերջ պիտի գտնէ քիչ ժամանակէն՝ ելեքտրական ուժին ախոյեաններուն յաղթանակովը։

Ելեքտրական երկաթուղիի գիծեր արդէն սկսած են կառուցուիլ ամէն տեղ։ Լոնտոնի մէջ մեծագոյն մասը գետնափոր շինուած են տեղ շահելու և նուազ ծախք ընելու համար, զի թունէլներու շինութիւնը շատ աւելի նուազ ծախք մը կ'ենթադրէ քան թէ Լոնտոնի պէս հսկայ քաղաքի մը մէկ ծայրէն միւսը երկաթուղիի գիծ մը համար ահագին շէնքեր փլցնելը և այլն։ Սակայն օդակառոյց գիծին դրութիւնը, որ փորձուեցաւ Լիվըրբուլի մէջ, աւելի գոհացուցիչ նկատուեցաւ։ Ճամբորդներու փոխադրութեան համար ելեքտրական երկաթուղիին յաղթանակը վեր է ամէն տարակոյսէ այժմ, և Անգլիոյ մէջ սկսած են այդ նպատակին համար զանազան նոր գծերու շինութեան ձեռնարկել։ Լոնտոնի Տիսթրիքթ և Մէթրոփոլիթէն Տիսթրիքթ երկաթուղիի գծերուն համար ելեքտրական ուժ գործածելու վրայ են։ Լոնտոնը Պրայթընի և Մանչեսթըրը Լիվըրբուլի ելեքտրական երկաթուղիի գծերով միացնելու ծրագիրներ ալ երեւան բերուած են, որոնք թէև գիտական ամէն նոր գաղափարներու նման դատապարտուած են ամէն տեսակ դժուարութեանց բաղխիլ, սակայն անոնց գործադրութիւնը լոկ ժամանակի խնդիր է։ Գաղափար մը տալու համար ելեքտրական երկաթուղիին արագութեանը վրայ, ըսենք թէ մինչդեռ ներկայ շոգեշարժ երկաթուղիներով Մանչեսթրէ Լիվըրբուլ ամէնէն արագ ճեպընթացով հազիւ 45 – 50 վայրկեանէն կարելի է երթալ, ելեքտրական երկաթուղին պիտի կրնայ միայն 25 վայրկեանի մէջ կտրել այդ միջոցը։ Ուրեմն այս նոր ծրագրին գործադրումը հարիւրին գրեթէ 50 ժամանակի խնայողութիւն մը երեւան պիտի բերէ Անգլիոյ գերազանցապէս դրական այս ժողովուրդին համար, որուն նշանաբանն եղած է time is money— ժամանակը դրամ է։

Փորձերով հաստատուած է նաև թէ ելեքտրական գիծերը շատ աւելի աժան կը կառուցուին և ելեքտրական երկաթուղիին ընդհանուր ծախքերը շատ աւելի խնայողական են։

Գալով ապրանք փոխադրող երկաթուղիներու ալ ելեքտրական ուժ գործածելու խնդրին՝ դարձեալ գաղափարները կը տարբերին իրարմէ։ Նոր դրութեան առաւելութիւնը ըլլալով ծախքի խնայողութիւն և յետոյ՝ գլխաւորաբար արագութիւն, անոր հակառակ եղողները կը յայտարարեն թէ ապրանքներու փոխադրութեան համար այդքան ծայրայեղ արագութիւն (ժամը 60 – 70 մղոն) անհրաժեշտ չէ և կը կարծեն թէ այս պարագային ծախքի խնայողութիւնը չպիտի ըլլայ ա՛յնքան կարեւոր որ ահագին դրամագլուխներ յատկացուին վաճառաբեր երկաթուղիներու համար ալ նոր գծերու կառուցման։ Ամերիկացիք և Գերմանացիք երկար ժամանակէ ի վեր ընդունած և գործադրութեան դրած են ապրանքներու փոխադրութեան համար ելեքտրական երկաթուղիներու դրութիւնը, որուն մինչեւ այսօր շարունակուիլը և ծաւալիլը բացայայտ ապացոյցն է անոր գերազանցապէս օգտակար հանգամանքին։

ՊԱՑԸՐ

Քաղաքական Լուրեր

ԻՏԱԼԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

Խորհրդարանը.—Նախարարութիւնը.—Քաղաքական կուսակցութիւնները։

Իտալիոյ մէջ կը պատրաստուին Խորհրդարանին նստաշրջանին յառաջիկայ բացման համար, վասն զի ալ եւս բան մը չըսուիր Խորհրդարանին լուծման մասին, ինչպէս ժամանակ մը լուր ելաւ։ Ծանարտէլլիի դահլիճը կ'երեւայ թէ պահած է իր միաձայնութիւնը պահելու, և կամ այնպէս մը կարենալ գործելու որ փափուկ խնդիրները հեռացուցուին վիճաբանութիւններէն։ Ինչպէս յայտնի է, ծայրագոյն ձախակողմը կարեւոր մասը մը կը կազմէ դահլիճին այժմու մեծամասնութեան մէջ։ Աջակողմեաններն ալ նախարարութեան կուսակից կը համարուին։ Նախկին նախարարապետ Պ. Տի Ռուտինի մարքիզը որ ձախակողմի երեսփոխաններուն վրայ ազդեցութիւն ունի, իր ընթացքովը բաւական կարեւոր է դահլիճին կացութեանը համար։ Տի Ռուտինի մարքիզը տեսակցութիւն մը ունենալով Սթամբա լրագրին մէկ ներկայացուցիչին հետ, բացարձակապէս յայտարարեր է թէ նախարարութեան կուսակից է։ Մարքիզին այդ ընթացքը առաջ կու գայ սա պարագայէն թէ համամիտ է Պ. Ճիոլիթթիի ընթացքին, որով ազատական հին վարդապետութեան շրջանակէն դուրս չելլեր։ Տի Ռուտինի մարքիզը, աջակողմէն ըլլալով հանդերձ, Պ. Պ. Ծանարտէլլիի ու Ճիոլիթթիի հետ միեւնոյն գաղափարը ունի, խորհրդարանական դահլիճի մը նկատմամբ։ Մարքիզն ալ անհրաժեշտ դատած էր յենուլ ծայրագոյն ձախակողմի տարրերուն, երբ հարկ եղաւ օգնել Քրիսփիի անկումին, և յետոյ պաշտօնի վրայ մնալ։ Երկու քաղաքականութեանց միջեւ անշուշտ տարբերութիւն մը կար, վասն զի ծայրագոյն ձախակողմի տարրերը այդ թուականին այսօրուան չափ զօրաւոր չէին, որով ալ Ռուտինի մարքիզը կրցաւ այն ատեն Պ. Ծանարտէլլիէն նուազ զիջում տալ անոնց։ Ստոյգ է նաև որ անդունդ մը կայ ալ Ռուտինի մարքիզին և Պ. Սոնինոյի միջեւ, թէեւ այս վերջինը աջակողմի կեդրոնին պետը եղած ըլլայ և թէ աջակողմէն Ռուտինիի կուսակիցները և ձախակողմէն Ճիոլիթթիի կուսակիցները համաձայն կ'ընթանան։ Այդ պարագաները անգամ մը եւս ցոյց կու տան թէ Խորհրդարանին կուսակցութեանց անունները ո՛րքան անհամապատասխան են իրականութեան, և թէ որքան նուազ ուշադրութեան արժանի է զանոնք՝ կացութիւն մը գնահատելու համար։ Պ. Սոնինօ իրեն յատուկ գաղափար մը ունի խորհրդարանականութեան և կամ գործադիրու խորհրդարանական իշխանութեանց յարաբերութիւններու մասին։ Ի՛նչ կը նշանակէ աջակողմեան կեդրոն բացատրութիւնը՝ որ կը գործածուի անոր քաղաքականութիւնը որակելու համար։ Իրաւ է որ Գերմանիոյ մէջ կեդրոն կուսակցութիւն անունը որ կը տրուի կաթոլիկ կուսակցութեան, չի հասկցուիր անոնց կողմէ որոնք ուրիշ երկիրներու Խորհրդարաններուն մէջ կեդրոնի կաթոլիկ կուսակցութեանց ընթացքը միայն կ'ըմբռնեն։ Կը մնայ ելմտական խնդիրը, որուն վրայ ալ Ռուտինի մարքիզը Պ. Ծանարտէլլիէն շատ տարբեր գաղափարներ ունի։ Տի Ռուտինի մարքիզին համամիտ է Պ. Լուծծաթթի, և երկուքն ալ չեն հաւանիր ներկայ դահլիճին ելմտական ծրագիրներուն։ Այդ մասին Իտալիոյ Խորհրդարանին մէջ որքան ազդեցիկ երեսփոխաններ այնքան ալ կարծիքներ կան։ Մարքիզը կ'ուզէ Իտալիոյ Ռանթերուն սակերը փոփոխել, զոր ճշմարիտ համայնորոյժ մը կը նկատէ։ Ուրիշ երեսփոխաններ տարբեր ծրագիրներ ունին, բայց ընդհանուր կարգախօսը սա է թէ կարօտ դասակարգին տուրքերը թեթեւցնելով պէտք է հարուստներուն վրայ բեռցնել։ Դժբաղդաբար, երբ անոր գործադրութեանը ձեռնարկուի, կարգ մը շահեր իրարու դէմ կ'ելլեն, որով ծրագրին գործադրութիւնը անկարելի կ'ըլլայ։ Անշուշտ կարգադրութեան եղանակ մը պիտի գտնուի, քանի որ Խորհրդարանը լուծելու մասին ալ եւս խնդիր չկայ։ Դահլիճը բնաւ պիտի չուզէ որ ելմտական խնդրին համար իր միաձայնութիւնը կորսնցնէ, քանի որ գիտէ թէ ուրիշ խնդիրներու մասին Խորհրդարանը իրեն հետ է։ Երեսփոխանները, սակայն, որոնք դահլիճին անկումը չեն ուզեր, իրենք ալ անշուշտ պէտք եղած զիջողութիւնը պիտի ընեն, և հաւանօրէն այդ կերպով է որ Խորհրդարանին ներկայ նստաշրջանին մէջ այնքան դարաններ լարուած պիտի չըլլան նախարարութեան, ինչպէս կարծեցնել կու տար տուրքերու բարենորոգման մասին դահլիճին ներկայացուցած ծրագիրները՝ քննող յանձնաժողովներուն ընթացքը։

ԱՒՍՏՐԻԱ ԵՒ Մ. ՆԱՀԱՆԳՆԵՐԸ

Մաք Քինլիի մահը.—Աւստրիոյ Երեսփ. Ժողովին մէջ.—Ֆրէմտէնպլաթի կարծիքը։

Ֆրէմտէնպլաթ, Աւստրիոյ Հունգարիոյ արտաքին գործոց նախարարութեան թերթը, կը խօսի Աւստրիոյ Երեսփ. Ժողովին առեւտրական յանձնաժողովին վրայ, զոր ըրած էր, պատասխանելով իրեն եղած գիտողութեան թէ յարգանք մը չէ ընծայած Մ. Նահանգաց հանգուցեալ նախագահ Մաք Քինլիի յիշատակին։ Վիէննական թերթը կ'ըսէ.—«Առանձնապէս բացորոշ կերպով յայտարարենք թէ խնդիր չի կրնար ըլլալ որ և է անզգացութեան, ի՛նչ ազդեցիկ ալ եղած ըլլայ, և թէ պէտք չէ արտաքին գործոց նախարարին մէկ միջամտութեանը վերագրել՝ Մաք Քինլիի յիշատակին յարգանք մը մատուցանելու մասին եղած զանցառութիւնը»։ Ֆրէմտէնպլաթ կը յիշէ Ֆրանց Եոսէֆ կայսեր կողմէ յայտնուած ցաւակցութիւնները Ուաշինկթընի աւստրիական դեսպանին միջոցաւ։ Նաեւ կայսեր կողմէ ամերիկեան կառավարութեան և Մաք Քինլիի այրիին յայտնուած համակրութիւնը, երբ նախագահին մահը իմացուեցաւ։ Միանգամայն արտաքին գործոց նախարար Կոլուխովսքի կոմսին կողմէ թէ՛ Վիէննայի ամերիկեան դեսպանին և թէ՛ Մ. Նահանգաց կառավարութեան յայտնուած ցաւակցութիւնները նախագահին մահուանը առթիւ։ Պաշտօնական թերթը ասկէ կը հետեւցնէ թէ Կոլուխովսքի կոմսը բնաւ չէ միջամտած, որպէսզի Աւստրիոյ Երեսփ. Ժողովին մէջ հրապարակային յարգանք մը չընծայուի Մաք Քինլիի յիշատակին։ Աւելորդ է ըսել նաեւ թէ Խորհրդարանը միայն կրնայ վճռել որ այդ տեսակ հրապարակային ցոյց մը կատարուելո՞ւ է թէ ոչ։

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

Աշխատաւորներու դաշնակցութիւնը.— Պ. Վալտէք–Ռուսոյի պատասխանը.—Պ. Մէլինի թերթին կարծիքը։

Ֆրանսական լրագիրները կը հրատարակեն նախարարապետ Պ. Վալտէք Ռուսոյի պատասխանը զոր տուաւ աշխատաւորներու դաշնակցութեան յանձնաժողովին։ Այդ պատասխանը բնաւ քողարկութիւն մը չէ այս վերջնոյն պահանջումներուն։ Ռեբիւպլիք որ նախկին նախարարապետ Պ. Մէլինի լրագիրն է, կատարեալ հաւանութիւն կը յայտնէ Պ. Վալտէք Ռուսոյի պատասխանին, որով, կ'ըսէ, այս անգամ ընկերվարականներու պահանջմանց դէմ հանած է կառավարական ճշմարիտ վարդապետութիւնը։ Նախարարապետը իր պատասխանին մէջ յայտարարած է՝ օրականներու նուազագոյն սակին համար, որ յանձնաժողովին երեք գլխաւոր պահանջումներէն մէկն է, թէ կառավարութեան անկ չէ այդ մասին որ և է լուծում տալ, քանի որ այդ խնդիրը պէտք է կարգադրուի գործատէրերու և գործաւորներու սենտիքաներուն ներկայացուցիչներուն միջեւ։ Բոլոր գործատէրերը սենտիքաներու չեն վերաբերիր, որով իրաւունք ունին ուրիշներու պէս կարգադրել օրականներու խնդիրը։ Պ. Վալտէք Ռուսոյի պատասխանը ճիշդ կը նկատուի։ Գործաւորներու դաշնակցութեան կողմէ խնդրուած օրական ութ ժամու աշխատութեան խնդիրին համար նախարարապետը դիտել կու տայ թէ բոլոր հանքերը, միջոցներու և շահերու տեսակէտով, միեւնոյն պայմաններու մէջ չեն գտնուիր, հետեւաբար անոնց համար ընդհանուր միջոց մը կարելի չէ գործադրել։ Դաշնակցութեան յանձնաժողովին ջատագոված դրութեան գործադրութեան հետեւանքը պիտի ըլլայ արտադրութեանց քանակութեան նուազումը, վնասելով փոքր աշխատողներու և կարօտներու։ Հետեւաբար, Պ. Վալտէք Ռուսօ բացարձակապէս կը մերժէ դաշնակցութեան պահանջումը այդ մասին։ Գալով դաշնակցութեան երրորդ պահանջումին, որ ամէնէն կարեւորն է, և որ կը վերաբերի գործաւորներու հանգստեան խնդրին, ատիկա Խորհրդարանին ներկայացուած է, ուր նկատողութեան պիտի առնուի մեծ ուշադրութեամբ, վասն զի անոր գործադրութեան հետեւանքով՝ Ֆրանսայի ազգութեան գանձը մեծ զոհողութիւններու պիտի ենթարկուի։

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ

Համամերիկեան Նոր երկաթուղիի մը շինութիւնը.—Շինութեան պայմանները։

Համամերիկեան երկաթուղիին շինութիւնը, որուն արտօնութիւնը ստացեր է զօրաւոր Ընկերութեան մը, խիստ շահեկան է՝ Մէքսիկոյի հարաւային մասին զարգացման և այդ երկրին ու հարաւային սահմանագլխին անդին գտնուած Հանրապետութեանց հաղորդակցութիւններուն տեսակէտով։ Ընկերութիւնը արտօնուած է շինել ու շահագործել 99 տարուան պայմանաժամով և համաձայնելով 1899 Ապրիլ 29ի երկաթուղիներու օրէնքին, երկաթուղիի գիծ մը որ Սան Ճէրոնիմոյէն (Թէհուանթէփէքի գծին վրայ կայարան) սկսելով և Թոնալայէն անցնելով մինչեւ Կուաթէմալայի սահմանագլուխը պիտի երթայ մինչեւ կէտ մը զոր հանրօգուտ շինութեանց նախարարութիւնը յարմար դատէ։ Ընկերութիւնը արտօնուած է նաեւ ճիւղ մը շինել որ Թոնալայէն և կամ ասոր մօտ տեղէ մը սկսելով Չիաբա տէ Քորսօ պիտի հասնի, անցնելով Թուքսթլա Կութիէրէզէն։ Երկու տարուան պայմանաժամ տրուած է Ընկերութեան, որոշելու համար թէ այդ ճիւղը պիտի շինէ թէ ոչ։ Այդ պայմանաժամը աւարտելուն եթէ Ընկերութիւնը մտադրութիւն չյայտնէ այդ ճիւղը շինել, արտօնութիւնը պիտի ջնջուի։ Մինչեւ հինգ ամիս Ընկերութիւնը պէտք է աւարտէ ուղեգծին ուսումնասիրութիւնները։ Նաեւ մինչեւ հինգ տարի 50 քիլոմէթր գիծ շինէ և հետեւեալ տարիներու իւրաքանչիւրին մէջ ալ 80 քիլոմէթր։ Գլխաւոր գիծը մինչեւ վեց տարի պէտք է աւարտի։ Կառավարութիւնը Սան Ճէրոնիմոյէն մինչեւ Կուաթէմալա գծին շինութեանը օգնելու համար շինուած իւրաքանչիւր քիլոմէթրին 12,000 ֆրանք պիտի հատուցանէ Ընկերութեան, Հանրօգուտ շինութեանց նախարարութեան հաւանութիւնը ստանալէ ետքը։

ԱՒՍՏՐԻԱԿԱՆ ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԸ

Վերաբացումը.— 1902ի ելմտացոյցը.— Նախատեսուած հասոյթները ու ծախքերը.—Հասոյթի աւելցումը.—Աւստրիոյ ելմտական կացութիւնը.—Առեւտրական դաշնագիրը։

Աւստրիական Խորհրդարանին վերբացումը տեղի ունեցաւ անցեալ հինգշաբթի։ Նստաշրջանին բացումէն անմիջապէս յետոյ Ժողովին ատենապետը ծանոյց Ելիզաբէթ Մարի արքայդքսուհիին նշանտուքը։ Ժողովը արտօնեց նախագահը՝ շնորհաւորել Ֆրանց Եոսէֆ կայսրը, ի դիմաց երեսփոխաններուն։ Ելմտական նախարար Պ. Պէհմ ֆոն Պաւէրք 1902ի ելմտացոյցը ներկայացուց և ելմտական կացութեան մէկ ամփոփումը պարզեց։ Ելմտացոյցին մէջ՝ 1,685,117,944 ֆիորին նախատեսուած է ծախքերու գլխուն համար, որով 43,945,600 ֆիորինի աւելցութիւն մը կայ նախորդ տարուան վրայ։ Նախատեսուած հասոյթներուն գումարը կը հասնի 1,685,966,357 ֆիորինի 848,413 ֆիորինի աւելցութիւն մը 1902ի տարեշրջանին համար։ 22,033,360 ֆիորինի պարտաթուղթ կայ, որուն տոկոսները թղթադրամով կը վճարուին և 3,034,540 ֆիորինի պարտաթուղթ՝ որուն տոկոսները դրամով վճարելի են։ Նախարարական բոլոր պաշտօնատանց ծախքերու գումարը աւելցած է, որ կը հասնի 12,502,500 ֆիորինի։ Ասոր մէջ պէտք է յիշատակել այն բարձր վարկերու յաւելումը, որոնք յատկացուած են ճամբաներու և գետային հաղորդակցութեանց՝ Պոհեմիոյ, Թիրոլի ու Կալիցիայի մէջ։ Նաեւ գումարներ որոշուած են զանազան բարձր դպրոցներու հաստատման և Բրագայի արուեստից նպաստ մը առաջին տարեվճարին համար։ Հասոյթներու գումարն ալ 16 ու կէս միլիոն ֆիորինի յաւելում մը կրած է։ Մաքսատուններու հասոյթին մէջ 23,234,000 ֆիորինի յաւելում մը կը տեսնուի։ Տուրքերը 6,907,100 ֆիորին աւելցած են։ Վաճառքներու փոխադրութեան ծախքին արտադրած հասոյթը նախորդ տարուանին չափ նախատեսուած է։ Փոխադրութեանց ընդհանուր հասոյթը 3,491,500 ֆիորինի յաւելումով մը նախատեսուած է։ Ելմտական նախարարը հաւատաց թէ, հակառակ տնտեսական ընդհանուր ճգնաժամին, ելմտացոյցին մէջ հասոյթի աւելցութիւն մը կայ։ Աւստրիոյ տնտեսական կացութիւնը բաւական գոհացուցիչ է ու ամուր հիմերու վրայ կը հանգչի։ Յառաջիկայ տարեշրջանին ելմտացոյցին մէջ գտնուած գումարները աւելի պիտի ըլլան նախատեսուածներէն, շնորհիւ Խորհրդարանին լաւ քաղաքականութեան, որ հաշտ կ'ընթանայ նախարարութեան հետ։ Ճարտարարուեստի այլեւայլ ճիւղեր յանձնարարութիւններ պիտի ստանան։ Ելմտական նախարարը յոյս յայտնեց թէ շնորհիւ ձեռք առնուած խոհեմութեան, ելմտացոյցին հաւասարակշռութիւնը պիտի կրնայ պահպանուիլ յառաջիկայ տարիներուն մէջ ալ։ Ելմտական նախարարէն յետոյ՝ առեւտրականը կոչում ըրաւ Խորհրդարանին՝ մոռնալ ազգային վէճերը և զբաղիլ տնտեսական գործերով, որոնց կարգադրումը անհրաժեշտ է Հունգարիոյ և օտար ազգութեանց հետ առեւտրական դաշնագիր կնքուած ատեն։ Ամէն բանէ առաջ, պէտք է փրկել ազգութեանց շահերը։ Նախարարութիւնը իր բոլոր ուժովը պիտի պաշտպանէ ճարտարարուեստը ու երկրագործութիւնը։ Ամէն խաղաղական միջոց ընդունելու տրամադիր է, բայց [illegible] մը դիրք չպիտի ունենայ, եթէ զոհողութիւններ պահանջէին իրմէ, առանց աւելցութիւններ ընծայելու։ Առեւտրական նոր դաշնագիրներու կնքումը պէտք է առաջ տանիլ, մանաւանդ Գերմանիոյ հետ կնքուելիքը, որ միւսներուն հիմը պիտի կազմէ, հակառակ վերջերս յայտնուած դժուարութիւններուն։ Աւելցուց յայտարարելով թէ Եւրոպայի խաղաղութիւնը որ պաշտպանուած է զօրաւոր Զինակցութիւններով ու բանակներով, իր բնական լրացուցիչը կը գտնէ ազգութեանց տնտեսական հաւասարակշռութեան մէջ։ Խորհրդարաններուն համար պարտք մըն է նախարարութեանց օգնել՝ այս ճամբուն մէջ։ Աւստրիական կառավարութիւնն ալ Խորհրդարանին աջակցութեան վրայ յոյս դրած է՝ բարգաւաճ վիճակ մը պահպանելու համար երկրին։ Առեւտրականին այս ճառը կրկնակի ծափահարութիւններով ողջունուեցաւ։

ՉԻՆՈՒ ԴԷՊՔԵՐԸ

Արքունիքին վերադարձը եւ դեսպանները.—Ֆրանսա եւ Ռուսիա հատուցման խնդրին հանդէպ.— Մ. Նահանգները.— Մանչուրիա.— Չինական պատուիրակները։

Բէքինէն հասած լուրերը միայն տարակուսութիւն ունին արքունիքին ի մօտոյ Չինու մայրաքաղաքը դառնալուն։ Օտար դեսպանները կը վիճաբանին սա խնդրոյն վրայ թէ իրենք ի՛նչպէս պիտի մասնակցին ընդունելութեան արարողութեան։ Չինացիները կ'ուզեն որ դիւանագիտական մարմինը անդամները պալատէն դուրս ընդունին արքունիքին գալուստը։ Բայց դեսպանները որոշեր են որ և է կարգադրութիւն չընել՝ կայսեր արտասանելիք բանախօսութեան իմաստը չհասկնալէ առաջ։ Դեսպաններէն ոմանք կը կարծեն թէ աւելի լաւ կ'ըլլայ եթէ արքունիքին վերադարձին համար ծախսուելիք գումարով չինական հատուցման առաջին կարգը վճարուի։ Այս վերջին խնդրոյն համար՝ Ֆրանսա և Ռուսիա մտադիր են չինական տուրքերէն իրենց ինկած բաժինին կարգադրութիւնը յանձնել Ֆրանսացի և Ռուս դրամատէրերէ բաղկացած զօրաւոր խմբակի մը, որոնք երկու տէրութեանց երաշխաւորութեան տակ, պարտաւոր պիտի ըլլան աւելի նուազ տոկոսով մը քան Չինու վճարածը։ Այս եղանակով՝ Ֆրանսական և ռուսական կառավարութիւնները ամբողջապէս պիտի ստանան իրենց պահանջքները։ Միւս տէրութեանց պէս՝ Մ. Նահանգներն ալ հիմա հողային առաւելութիւններ կը պահանջեն, օրինակի համար Թիէն Չինի թաղամասական սահմանագծի մը մէջ, որպէսզի ամերիկեան վաճառականութիւնն ալ միւս ազգերուն առաւելութիւնները վայելէ։ Կը կարծուի թէ Չինու կառավարութիւնը գոհացում պիտի տայ։

—Թոքիոյէն կը հեռագրեն Թայմզի թէ Ճաբոնի լրագիրները կատարեալ հանդարտութեամբ ընդունած են՝ Մանչուրիոյ մասին ռուս-չինական պայմանադրութեան մը լուրը։ Թոքիոյի թերթերը կարծիք կը յայտնեն թէ քանի որ Անգլիա պիտի չընդդիմանայ Ռուսիոյ արարքին, Ճաբոնի շահերը կրնան վտանգուիլ այդ պայմանադրութեամբ։

—Բէքինէն կը հեռագրեն Ռիւթէրի.—Լի-Հունկ-Չանկ և Չինկ իշխանը կը շարունակեն ընթացիկ գործերու համար բանակցիլ տէրութեանց ներկայացուցիչներուն հետ, և միշտ իբրեւ չինական լիազօր պատուիրակ կը ստորագրեն։ Դեսպաններէն ոմանք, այսօր, այդ պատուիրակներէն ստացան ծանուցագիրներ՝ պահանջող որ Չինու ներքին մասերը ուղեւորել ուզող օտարականները, դաշնագրութեանց համաձայն, չինական պաշտօնեաներուն իմաց տան իրենց մտադրութիւնը, որպէս զի անոնց նկատմամբ պաշտպանողական միջոցներ ձեռք առնուին։ Կը պահանջեն նաև որ ուղեւորները, ճամբայ ելլելէ առաջ, տեղեկութիւն տան իրենց երթալիք վայրերու իշխանութեանց։

ԶԱՆԱԶԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Վէնեզուէլա եւ Քոլոմպիա.— Անգլիա եւ Գերմանիա.—Սպանիա.— Ռուսական երկաթուղիներ։

Քոլոմպիոյ կառավարութիւնը հեռագրեց Ուաշինկթըն թէ Կութիէրէզ զօրավարը, Ամպալէմի մօտ կատարուած ճակատամարտի մը պահուն, բոլորովին յաղթեր է ըմբոստներուն։ Հարիւրի չափ ըմբոստներ սպաններ են և շատերը գերի ինկեր են։ Քոլոմպիացիներն նաև մեծաքանակ ռազմամթերք ձեռք անցուցեր են։ Վէնէզուէլացիներէն կորսուած է 50 հոգի։

—Գերմանական լրագիրները կ'ըսեն թէ Լոնտոնի գերման դեսպան Հաթցֆէլտ կոմսը տակաւին պաշտօնապէս արձակուրդ չէ խնդրած, բայց այդ դիւանագէտը պաշտօնէ պիտի քաշուի, իր առողջական վիճակին պատճառով, որ ժամանակէ մը ի վեր գոհացուցիչ չէ։ Գերման թերթերը կ'ըսեն նաև թէ Հաթցֆէլտ կոմսին պիտի յաջորդէ Համպուրկի դեսպան Վոլֆ Մէթէրնիխ կոմսը։

—Մատրիտէն կը հեռագրեն վիէննական թերթերուն թէ նախարարական տագնապ մը անխուսափելի է։ Նախարարապետ Պ. Սակաստայի հիւանդութենէն օգտուելով, ելմտական նախարարը իր ծրագիրները պիտի ներկայացնէ Խորհրդարանին։ Հաւանական է որ տագնապը ծագի երկու-երեք օրէն, և ծովային ու ելմտական նախարարներուն հրաժարականը աւելի պիտի դժուարացնէ դահլիճին կացութիւնը, մանաւանդ Խորհրդարանին մէջ տիրող անհամաձայնութեանց հետեւանքով։

—Թաշքէնդէն առնուած լուրերու նայելով, անցեալ երեքշաբթի, սկսեր են շինութիւնները Թաշքէնտ Օրէնպուրկի երկաթուղիի գիծին։ Ռուսիոյ պատերազմական նախարար Քուրոփաթքին զօրավարը ներկայ գտնուեր և բրիչի առաջին հարուածը տուեր է։ Անոր օրինակին հետեւեր են Թաշքէնտի կուսակալը և Պուխարայի էմիրը։

Ներքին Լուրեր

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ.—Ուլայի երկրորդ աստիճան տրուեցաւ վաճառական Հաճի Էվլիա Արիֆ էֆ.ի։ Սոլխաթի աստիճան՝ Չարշամպա դատաւորին ելմտական պաշտօնեայ Սալիհ էֆ.ի և Պաֆրա դատաւորին ելմտական պաշտօնեայ Մուսթաֆա էֆ.ի։

—Առաջին կարգի Մէճիտիէ պատուանշան տրուեցաւ պատուանշաններու դիւանին միւմէյիզ Սամի էֆ.ի։ Երկրորդ կարգի Մէճիտիէ՝ ներքին գործոց նախարարութեան արձանագրութեանց դիւանին անօրէնի առաջին օգնական Մէհմէտ Մուհսին պէյի։

ԱՏԱԼՊԷՐԹ ԻՇԽԱՆԸ.—Վեհ. Սուլթանը Ատալպէրթ իշխանին շնորհեց այն շքադրամը որ հաստատուած է՝ Գերմանիոյ կայսեր կողմէ Սուլթան Ահմէտի հրապարակին վրայ շինել տրուած աղբիւրին համար։

—Ատալպէրթ իշխանը Եաֆայէն Երուսաղէմ պիտի երթայ, ուրկէ վերադառնալէն վերջը Աղեքսանդրիա պիտի ուղեւորի։

—Կայս. անձնական սպայակոյտէն Միւշիր Շաքիր փաշա որ Ֆուատ գրօսանաւով մինչեւ Տարտանէլ գնաց Շարլոթ մարտանաւին հետ, այսօր Կ. Պոլիս կը դառնայ։ Նոյնպէս Գերմանիոյ դեսպանը որ Լօրէլեյ պահականաւով Տարտանէլ գացած է։

—Ատալպէրթ իշխանը, Կ. Պոլսէն մեկնելէ առաջ, իր շնորհակալութիւնը կրող կենդանագիրը մատոյց Վեհ. Սուլթանին, ինչպէս նաեւ խիստ գեղեցիկ ալբոմ մը որ կը պարունակէ՝ Գերմանիոյ մէջ Վիլհէլմ կայսեր ունեցած դղեակները ներկայացնող լուսանկարներ։

—Իշխանը նաեւ իր կենդանագիրը տուաւ Գերմանիոյ դեսպանին։

—Տարտանէլէն ուղղուած հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Շարլոթ մարտանաւը երէկ հոն ժամանեց և թնդանօթներու արձակմամբ ողջուներ է սուլ. բերդերը, որոնք փոխադարձաբար պատասխաներ են։ Շարլոթ պահ մը կենալէ ետքը, դէպ ի Միջերկրական ուղղուեր է։ Նաւուն անցած պահուն բոլոր ամրոցներէն զինուորական պատիւներ ընծայուեր են։

—Գերմանիոյ կայսրը ու կայսրուհին, երրորդ անգամ հեռագիր մը ուղղելով Վեհ. Սուլթանին, շնորհակալութիւն յայտնեցին իրենց որդւոյն՝ Ատալպէրթ իշխանին եղած ընդունելութիւններուն համար։

ԹՈՒՐՔԻՈՅ ԵՒ ՅՈՒՆԱՍՏԱՆԻ միջեւ կնքուելիք առեւտրական պայմանադրութեան խառն յանձնաժողովը, երէկ, գումարուեցաւ Խարիճիէի մէջ և խորհրդակցութիւններ կատարեց։

—Աթէնքի Ասթի լրագիրը հետեւեալը կը հրատարակէ.—«Կ. Պոլսէն առնուած պաշտօնական հեռագրի մը նայելով, Թուրքիոյ և Յունաստանի միջեւ կնքուելիք առեւտրական պայմանադրութեան խառն յանձնաժողովին անցեալ օրուան նիստին մէջ քանի մը կէտերու խորհրդակցութիւնները աւարտեր են։ Հաւանաբար, կը յուսացուի որ յանձնաժողովը յառաջիկայ շաբաթ պիտի աւարտէ խորհրդակցութիւնները»։

ԻԶՄԻՐԷՆ մինչեւ Սոֆըլար երկաթուղի գիծ մը շինելու համար, ինչպէս յայտնի է, Նէմլիզատէ Թահսին փաշա և ընկերները մենաշնորհ խնդրած էին։ Արդ, հանրօգուտ շինութեանց նախարարութիւնը անհրաժեշտ դատեր է որ ճարտարապետ մը կողմէ տեղեկագիր մը պատրաստուի՝ գիծին անցնելիք տեղերուն և շինութեան ծախքին համար։ Այդ որոշումը հաղորդուեր է խնդրատուներուն, որոնցմէ Պ. Պապաթէոտորուլօ Իզմիր պիտի երթայ՝ այդ տեղեկագիրը պատրաստել տալու համար։

ՆՊԱՍՏ.—Բէյքէրի որբանոցներուն և Պիզալի հրկիզեալներուն համար կազմուած նպաստամատոյց յանձնաժողովը ստացաւ 10,000 ղրուշ Այտընի նահանգէն, Էտիրնէէն՝ 4000 և Սամսոնէն ալ 700։

ՍԿԻՒՏԻ մէջ Թնդանօթաձիգ զինուորներու կատարած ռազմափորձերը աւարտեցան՝ զօրահանդէս մը տեղի ունենալէ յետոյ։

ՇՔՕՏՐԱՅԻ Նահանգին մէջ Թնդանօթաձիգ զինուորներու մարզանքներ և նշանառութեան փորձեր պիտի կատարուին։

ՀԵԼԼԷՆԱՑԻՆԵՐԷՆ ոմանք չեն ուզեր կլխու տուրքը (գանթաց բուսումը) տալ։ Զէնիհաս պաշտօնաթերթը նկատելով որ հիւպատոսական պայմանագրութեան արգամադրութեանց համաձայն Հելլէնացիները, օտ. հպատակներու նման, ենթակայ են արհեստաւորներու յատուկ տուրքերուն և օրէնքներուն, հարկ գտաւ անոնց պէտք եղած զգուշացումը ընել։

ԳԵՂԱՐՈՒԵՍՏԻՑ ՎԱՐԺԱՐԱՆԻՆ ուսանողներուն ձեռագործները գնահատելու պաշտօն ունեցող յանձնաժողովը, երէկ, քննեց բոլոր ձեռագործները։ Յանձնաժողովը կը կազմեն կայս. Թանգարանին տնօրէն Համտի պէյ, կայս. Թիկնապահ նկարիչ Ահմէտ Ալի փաշա, ճարտարապետ Պ. Վալլօրի, նկարիչ Պ. Վալէրի, գեղարուեստից վարժարանին տնօրէն ու արձանագործութեան ուսուցիչ Օսկան էֆ. ճարտարապետ Պ. Պելլօ և այլն։ Ճարտարապետութեան ճիւղի այս տարուան շրջանաւարտներէն Ռէշիտ Ալի ու Ազարեան Միհրան էֆ.ները առաջին մրցանակ ստացան։ Շինուելիք «բրոժէն» էր Կ. Պոլսոյ մեծ մզկիթներուն նման հոյակապ շէնքերու յատակագիծը։ Երկրորդ մրցանակը շահեցան Հրանդ Նազըրեան, Նիզոլի ու Բրտորմոս էֆ.ները։ Բարձրագոյն կարգը բարձրանալու համար մրցման քննութեան առարկան էր երկու վաշտ զինուոր պարունակելու բանակային զօրանոցի մը յատակագիծը՝ իր յարակից մասերով։ Երկրորդ դասարանին մրցման քննութեան առարկան էր ցորեկեայ վարժարանի մը յատակագիծը՝ Ռընէսանսի ոճով։ Ուսանողներէն Արմենակ էֆ. շահեցաւ առաջին աստիճանի առաջին մրցանակը։ Սաղիթ էֆ. առաջին աստիճանի երկրորդ մրցանակը և Հայկ Դանիէլ էֆ. ալ երկրորդ մրցանակը։ Տիմիթրի Քարաեանոցի էֆ. պատւոյ յիշատակութեան արժանացաւ։ Առաջին դասարանին մրցման քննութեան առարկան էր պալատի մը դրան յատակագիծը։ Առաջին կարգի մրցանակը շահեցաւ Կարապետ էֆ.։ Իւղաներկի բարձրագոյն դասէն առաջին մրցանակը շահեցաւ Խալուսի էֆ., երկրորդը՝ Թէվֆիք էֆ., իսկ պատւոյ յիշատակութեան արժանացաւ Իսմայիլ էֆ.։ Մասնաւոր նկարչութեան Գ. դասարանէն Սիւլէյման Սաղըթ ու Ալի Ճէմալատին էֆ.ները պատւոյ յիշատակութեան արժանացան։ Մասնաւոր Բ. դասարանէն առաջին մրցանակ շահեցաւ Մէհմէտ Ալի էֆ. և երկրորդ մրցանակ՝ Օննիկ էֆ. Միասեչեան։ Նոյն ճիւղէն Ա. դասարանէն՝ Սանիան էֆ. առաջին մրցանակ։ Նախապատրաստական դասարանէն՝ Տիգրան էֆ. Մուղլուեան առաջին մրցանակ, Միսակ էֆ. Նշանեան առաջին աստիճանի երկրորդ մրցանակ և Հրանդ էֆ. երկրորդ կարգի առաջին մրցանակ։ Այս դասարանը տասնութ ուսանողներէ կը բաղկանայ, որոնց տասնըհինգը պատւոյ յիշատակութեան արժանացան։ Փորագրիչներու Դ. դասարանէն Մուհսին ալ առաջին մրցանակ ստացաւ և Բէքմըլ ու Զիւար ալ էկրը պատւոյ յիշատակութեան արժանացան։ Գ. դասարանէն Իպրահիմ Խալիլ էֆ. առաջին մրցանակ ստացաւ։ Բ. դասարանէն Իսմայիլ Հագգը ու Մէհմէտ Ալի էֆ.ները պատւոյ յիշատակութեան արժանացան, նաեւ Ա. դասարանէն Իսրայէլ էֆ.։

ՏԵՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆ.— Աւստրիոյ, Իտալիոյ ու Սպանիոյ դեսպանները, երէկ, Բ. Դուռը երթալով յաջորդաբար տեսակցեցան արտաքին գործոց նախարարին հետ։ Իտալիոյ դեսպանը յետոյ այցելութիւն տուաւ Պետական Խորհուրդին նախագահ Սայիտ փաշայի։

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ.— Հանրային առողջապահական յանձնաժողովը երէկ ալ գումարուեցաւ քաղաքապետ Ռըզվան փաշայի նախագահութեամբ և մինչեւ ուշ ժամանակ խորհրդակցութիւններ կատարեց։ Ներկայ էր նաեւ անգլիացի տոքթ. Պիչ։

—Քաղաքապետութեան կողմէ Բորիշէն բերել տրուած «բիւլվէրիզաթէօր»ները մօտէն գործի պիտի ըլլան։

—Իտալիոյ կառավարութիւնը վերցուց Սամսոնի ժամանումներուն դէմ սահմանուած քարանթինան։

—Բաշ-Սայիտէն կը հեռագրեն թէ Մարսիլեայէն հոն հասած Արապիա շոգենաւային մէջ Եւրոպացի մը ժանտախտէ վարակուեր է։

—Աթէնքի օսմ. դեսպանատունը դիմում ըրեր է հելլէն կառավարութեան մօտ, դիւրելու համար օսմ. երկիրներէ մէկ քանիին ժամանումներու դէմ սահմանուած քարանթինայէն պայմանաժամը, վասն զի օսմ. երկիրներու մէջ տարափոխիկ հիւանդութիւններ գոյութիւն չունին։

—Ռումանիոյ կառավարութիւնը վերցուց Իզմիրի ժամանումներուն դէմ սահմանուած քարանթինան։

ԱՆԳԼԻՈՅ դեսպան Սըր Նիգոլաս Օ'Քոնորի առողջական վիճակը զգալապէս բարւոքած է։ Դեսպանը անկողնէն ելած է և քանի մը օրէն պիտի կրնայ դուրս ելել։

ՌՈՒՍԻՈՅ դեսպանատունը, կիրակի օրը, Պէօյիւքտէրէի ամառանոցէն Բերա փոխադրուեցաւ։

ՅՈՒՆԱՑ Ս. Պատրիարքը, կիրակի օրը, սեղան մը տուաւ ի պատիւ Երուսաղէմի Յունաց Պատրիարքին։

—Սեւ Լերան դեսպանատան թարգման Պ. Ճիւրօ Պոկտանովիչ, երէկ, այցելութիւն տուաւ Երուսաղէմի Յունաց Պատրիարքին և, դեսպան Պ. Պօպիչի անունով, բարի գալուստ մաղթեց։

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ դեսպանատունը, կիրակի օրը, Բերա փոխադրուեցաւ։

ԹԷՀՐԱՆԷՆ պարսկական դեսպանատունը ուղղուած պաշտօնական հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Կ. Պոլսոյ նոր դեսպան Միրզա Րիզա խան չորեք օրը Թէհրանէն ճամբայ ելեր է դէպ ի Կ. Պոլիս։ Վիէննայէն պիտի անցնի։ Դեսպանը տասնըհինգ օրէն մայրաքաղաքս պիտի ժամանէ։

—Պարսկական դեսպանատան խորհրդական և ընդհանուր հիւպատոս Միրզա Մուսթաֆա խան երեք օրէ ի վեր հիւանդ է։

ՄԻՔՐՈԲԱԲԱՆԱԿԱՆ աշխատանոցին նոր տնօրէն Պ. Ռէմլինժէ նաեւ միքրոպաբանութեան պիտի դասախօսէ բժշկական վարժարանին մէջ։

ԻՏԱԼԱԿԱՆ նաւարժին մը, կ'ըսէ Սէրվէթ, մօտերս պիտի այցելէ օսմ. մէկ քանի նաւահանգիստներ։

ՄԱՔՍԱՑԻՆ վերատեսչութեան տեղեկագրուեցաւ թէ տակաւին չի գործադրուիր իր այն որոշումը, որուն համաձայն Պոլսոյ կողմը հաստատուած վաճառականները նոյն կողմի մաքսատուններէ պէտք է հանեն իրենց ապրանքները և Ղալաթիոյ կողմը գտնուածներէն ալ Ղալաթիոյ մաքսատունը։ Այդ առթիւ ծանուցուած էր մաքսատուններուն որ ապրանքներու գիներուն գնահատումը աւելի կանոնաւոր կերպով կատարուի և մաքսային գործողութիւնները դիւրացուին ու փութացուին, որպէսզի վաճառականները իրենց գտնուած տեղին մաքսատուներէն հանեն ապրանքները։ Այդ տեղեկագիրը յանձնուեցաւ մաքսային Խորհուրդին։

ԹԱՓՍԻՄԻ Թաղապետական պարտէզին տարեկան վարձքը, երէկ, Քաղաքապետութեան պաշտօնարանին մէջ կատարուած աճուրդին ատեն, հազար երեք հարիւր ոսկիի բարձրացաւ։

ՕՍՄ. ՆԱՒԵՐ.—Զանազան ծովեր երթեւեկող ու զանազան նաւահանգիստներ արձանագրուած օսմ. առեւտրական նաւերու թիւն է 3,562, որոնց 222,738 թոնօ տարողութիւն ունին։ Ասոնց 202 շոգենաւ են և մնացած ալ առագաստանաւ։

ՊՈՒԼԿԱՐ կառավարութիւնը որոշեր է փոխել Կ. Պոլսոյ իր գործակատարը, բայց յաջորդը տակաւին որոշուած չէ։

ՏՐԱՊԻԶՈՆԻ հելլենական հիւպատոսը տեղեկագրեր է իր կառավարութեան թէ նոյն նահանգին մէջ կաղինի բերքը, այս տարի, անցեալին հետ բաղդատելով, յիսունըհինգ հազար կենդինար աւելի պիտի ըլլայ, և թէ կաղինի բերքէն այս տարի տասնըմէկ միլիոն ֆրանք հասոյթ պիտի գոյանայ։

ԳԵՐՄԱՆԻՈՅ Խորհրդարանին նախագահ Պ. Ֆրէքէ որ իր կնոջը հետ մայրաքաղաքս կը գտնուէր, երէկ, Պէրլին ուղեւորեցաւ։

ՀԵՌԱԳՐԱԿԱՆ ու Թղթատարական վերատեսչութեան պաշտօնարանին մէջ «Թղթատարական դիւան» անունով դիւան մը կազմուեցաւ, որ նոյն ճիւղին վերաբերեալ խնդիրները պիտի քննէ և միջոցներ ձեռք պիտի առնէ, թղթատարական կանոններուն անթերի գործադրութեանը համար։ Այդ դիւանին ատենապետն է Ղալաթիոյ Նամակատան նախկին տնօրէն Բէթուչի էֆ.։

ՎԱՐՆԱՅԷՆ կը հեռագրեն թէ ռուսական Պորիս շոգենաւը, որուն վրայ լուր առնուած չէր, նոյն նաւահանգիստը ժամաներ և նորէն ճամբայ ելեր է դէպ ի Կ. Պոլիս։

ՄԱՀԱՑՈՒՑԱԿ.—Հոկտ. 8էն 15, Կ. Պոլսոյ ու արուարձաններուն մէջ պատահած մահերու թիւն է 210, որոնց 5ը թիֆոյէ, 1ը կոկորդամաշկէ 2ը կարմրուկէ, 12ը կարմրախտէ, 5ը շնչառական գործարաններու հիւանդութիւններէ և միւսները զանազան ախտերէ։

ՊԵՏԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴԸ մերժեց այն ծրագիրը, որով առաջարկուած է զիջանիլ՝ օսմ. հիւպատոսարաններու կողմէ առնուած հարիւրին երկուքուկէս տուրքը՝ օտար երկիրներու մէջ մեռնող օսմ. հպատակներու թէրէքէներէն։

ՀԵԼԼԷՆ ՆԱՒԱՏՈՐՄԸ.—Այնորոզէն կը գրեն թէ հելլենական նաւատորմը հոկտ. 9ին Իվէրոնի ծովածոցը գացեր է։ Բոլոր կղերականները կ'այցելեն մարտանաւերը։ Հրամանատարը անոնց տրամադրութեանը տակ դրած է նաւարժին նաւակները։ Հոկտ. 8ի կիրակի առաւօտ Իվէրոնի վանքին եկեղեցիին մէջ հանդիսաւոր պատարագ մատուցուեր է։ Հելլենական նաւարժինին հրամանատար գնդապետ Զաթոս իր ամբողջ սպաներով և մաս մը նաւաստիներով ներկայ գտնուեր է։ Յետոյ սեղան մը տրուեր է ի պատիւ գնդապետին ու սպաներուն։ Հրամանատարը շնորհակալութիւն յայտներ է եղած ընդունելութիւններուն համար։ Հելլէն սպաները ու նաւաստիները կ'այցելեն տեղւոյն բոլոր վանքերը։ Անցեալ երեքշաբթի Սէլանիկէն Այնորոզ ժամաներ է օսմ. թորփիլանաւ մը, որուն հրամանատարին և Զաթոս գնդապետին միջեւ այցելութիւններ փոխանակուեր են։

ԷՐԷՅԼԻԷՆ կը գրեն Իգտամի թէ անցեալ հինգշաբթի Պողոսեանէ անուն տեղը արբեցող անձ մը, որուն անունը յայտնի չէ, և Էրէյլիի ոստիկանութեան գոմիսէրին միջեւ կռիւ մը ծագելով, ոստիկանութեան գոմիսէրը երկու անգամ ռեվոլվէր պարպեր է։ Անծանօթ անձը վիրաւորուելով մեռեր է։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ [illegible] անցնող կին մը՝ Էլիֆթեր, երէկ, կողոպտուեցաւ Հայտար Փաշայի մէջ ստահակութիւն ընող Վիքէն անուն մարդու մը կողմէ։ Վիքէն անոր ոսկի ժամացոյցը ու վզի մեճիտիէն չորթած կը փախչէր, բայց ձերբակալուեցաւ։

ԿԱՐԵՒՈՐ.—Մեր ընթերցողներուն ուշադրութիւնը կը հրաւիրենք Օ Կրան Մակազէն ծանուցման վրայ, զոր կը հրատարակենք այս էջին մէջ։ 1—6

ՁՄԵՌՈՒԱՆ եղանակին առթիւ, Կալաթա, Վօյվօտա փողոցին մէջ հաստատուած թիւ 85 Մ. Տէր Դաւիթեան շապիկի հանրածանօթ վաճառատունը Եւրոպայի լաւագոյն գործարաններէն բերել տուած է ընտիր տեսակ ֆլանէլ, գուլպայ, թաշկինակ, հովանոց, նոր դրութեամբ խիստ ճաշակաւոր դրամապանակ, փողկապ, կօշիկ, օծիք, թեւնոց ու անուշահոտութիւններ։ Գիները չափազանց աժան ու ապրանքները ազնիւ ու սիրուն են։ Մ. Տէր-Դաւիթեան շապիկի գործարանը ի մասնաւորի կը պատրաստէ չափու վրայ ամէն տեսակ շապիկ, օծիք, թեւնոց, գիշերազգեստ ու ներքին ճերմակեղէնոց յանձնարարութիւններ։ Հանգիստ ու տոկուն շապիկ հագնիլ փափաքողները թող դիմեն սոյն վաճառատունը։ Վերջին նորաձեւութեամբ օժտուած մասնաւոր ճիւղ մը հաստատուած է հարսանեկան ճերմակեղէնոց համար։ 3—3

Ազգային Լուրեր

Բաբերդի Առաջնորդական Տեղապահ Տ. Արիստակէս վարդապետ Խոչատուրեանի պաշտօնէն վերաբերեալ բոլոր պաշտօնաթուղթերը յանձնուած են իրեն։ Թէեւ անցագիրն ալ պատրաստուած է, բայց Տ. Արիստակէս վարդապետ իր ուղեւորութիւնը կը յետաձգէ՝ Նախորդ Առաջն. Տեղապահ Տ. Յովհաննէս վարդապետին Բաբերդէն մեկնած չըլլալուն պատճառաւ։

—Երուսաղէմայ Ժառանգաւորաց վարժարանի նախորդ վերատեսուչ Տ. Կարապետ վարդապետ Տ. Կարապետեան, որ 14 տարիներ կրթական պաշտօններ վարած է Երուսաղէմի մէջ, այսօր մեկնեցաւ Նիկոմիդիա, տեղւոյն Առաջնորդին հովանաւորութեանը տակ հովուական ու կրթական պաշտօն մը վարելու, որոնց համար առաւել ունի պաշտօնական յանձնարարութիւններ։

—Զարսանճագէն կը գրեն մեզ սեպտեմբեր 10 թուով.— Երկու ամսէ ի վեր բոլոր Զարսանճագցիք անհամբեր ցանկութեամբ կը սպասէին իրենց նոր Առաջնորդ Տ. Կորիւն Ելիզբարեան Հօր այցելութեան, որ եկած օրէն ի վեր իր արդիւնաշատ գործերով բովանդակ Զարսանճագի բնակիչներու համակրութիւնը կը վայելէր։ Ամսոյս 1ին, Տ. Կորիւն Հօր գալուստը խանդավառութեամբ ընդունուեցաւ, որուն ի տես ամէն ոք կը փութար Առաջնորդարան։ Հետեւեալ օրը սկսան պաշտօնական փոխադարձ այցելութիւնները։ Տասը օր միայն վայելեցինք Առաջնորդ Հօր ներկայութիւնը։ Երկիցս պատարագեց, երկիցս քարոզեց, ամենայն ո՛րչափ ալ օգտակար քարոզութիւններ, որոնք անմոռաց պիտի մնան Զարսանճագցիներուն համար։ Իր քարոզչներուն մէջ ծանրացաւ սա կարեւոր խնդիրներուն վրայ.—Մեծագումար պաշլըխը, հարսնիքի գինարբուքութիւնները ու այլ ծախսերը, կրթական գործին զարգացումը, իգական սեռի դաստիարակութիւնը, ընկերական անկեղծ յարաբերութիւնները, ընտանիքին նիւթական և բարոյական զարգացումը ևն.։ Տ. Կորիւն Հօր մեկնումը շատ ցաւ պատճառեց Զարսանճագցիներուն, թէեւ ինք խոստացաւ կրկին այցելել, բայց յուսալի չէ, որովհետեւ ժողովուրդը երթեւեկութեան ծախքն անգամ վճարելու անկարող է։ Տ. Կորիւն վարդապետ գալէն ի վեր ծախքերը անվճար կը մնան և ինք յանձնառու չէ եղեր գիւղէ գիւղ շրջելով մուրալ և չքաւոր շինականներէն փող հաւաքել։»

—Տ. Բարթողիմէոս Արքեպիսկոպոս շաբաթ օր Տատեանց բնակարանը երթալով՝ ցաւակցութիւն յայտնեց։

—Անկէ առաջ ծանուցուած էր թէ Հռոմէն մայրաքաղաքս հասած Գոյունեան Գերապայծառը 2000 ոսկիի չափ գումար մը բերած էր իր հետ, Հայ Հռոմէականաց Պատրիարքարանի ելեւմտացոյցին բացը գոցելու համար։ Արդ, կը հաստատուի թէ այդ լուրը բոլորովին անհիմն է։

—Այսօրուան առաջին էջին մէջ կը հրատարակենք Պսակադրութիւններու վերաբերեալ Պատրիարքական այն կոնդակը, որ յառաջիկայ կիրակի պիտի կարդացուի մայրաքաղաքիս բոլոր եկեղեցիներուն մէջ, ինչպէս ծանուցինք երէկ։ Կոնդակին մնացեալ մասը վաղուան թուով պիտի հրատարակենք։

ՀԱՐՍԱՆԻՔ

Երէկ առտու, Գատըգիւղ, Կիւլպէնկեանց Մեծայր բնակարանին մէջ տեղի ունեցաւ Յարութիւն էֆ. Կիւլպէնկեանի ամուսնութիւնը ընդ Օր. Նոյեմի Աւլգեանի։ Ժամը 4ին, հարսանեկան հրաւիրեալները հետզհետէ կը հասնէին, որոնք կը բաղկանային Կիւլպէնկեան գերդաստանի ազգականներէն և բազմաթիւ բարեկամներէն ու ծանօթներէն։ Ժամը 4 ու կէսին սկսաւ պսակադրութեան հանդէսը, որուն կը նախագահէր Տ. Գէորգ եպիսկոպոս Երէցեան, իր շուրջը ունենալով Գատըգիւղի քահանայից դասը, կնքահայրութեամբ Ազն. Գալուստ էֆ. Կիւլպէնկեանի։ Պսակի խորհուրդին աւարտումէն յետոյ՝ Գէորգ Սրբազան հակիրճ քարոզ մը խօսեցաւ, որուն մէջ բացատրելէ յետոյ՝ ամուսնութեան սրբութիւնը ու նուիրականութիւնը, հարսին ու փեսային դրուատիքը ըրաւ, և Ազգին երկու ծանօթ ընտանիքներու այս բարեդէպ խնամութեան առթիւ իր շնորհաւորութիւնները յայտնեց։ Տ. Գէորգ եպիսկ. յայտնեց թէ Երուսաղէմի Տ. Յարութիւն Սրբազան Պատրիարքը և Ս. Յակոբեանց միաբանութիւնը մասնաւորապէս պաշտօն յանձնած էին հեռագրով իրենց մաղթանքները կրկնել՝ այս ամուսնութեան առթիւ։ Տ. Երէցեան Սրբազան իր խօսքը աւարտեց ամուսնական երջանկութիւն մաղթելով նորապսակ ամոլին։ Բարոյէն յետոյ Տ. Գէորգ եպիսկոպոս Գալուստ էֆ.ի յանձնեց Տ. Յարութիւն Ս. Պատրիարքին ուղղած հեռագիրը։ Պսակադրութենէն յետոյ շնորհաւորութիւնները տեղի ունեցան։

Տիկին Նոյեմի Կիւլպէնկեանի ընդունած նուէրներուն մէջ աչքի կը զարնէին Տէր և Տիկին Պ. Կիւլպէնկեանի կողմէ 5000 Ֆր.ի չէք մը, Յարութիւն էֆ. Կիւլպէնկեանի կողմէ իր կնոջ նուիրուած ադամանդակուռ գոյա մը և մատանի մը, Տիկին Հոփսիմէ Մանուկեանի և որդւոց կողմէ սեղանի արծաթ սպասներ, հարսին ծնողաց կողմէ ադամանդազարդ թանկագին զոյգ մը օղ, Տէր և Տիկին Ռէյիսեանի կողմէ ոսկի բաժակներ, Տէր և Տիկին Սմբատ Քեռաթիպեան՝ ադամանդազարդ գնդասեղ մը, Տէր և Տիկին Պօղոս Քէչէճեանի սուրճի ոսկեզրուագ գաւաթներ, Դանիէլ էֆ. Յ. Մանուկեան ադամանդազարդ գոյա մը, Այրի տիկին Մ. Մանուկեան՝ ադամանդակուռ գոյա մը, Աղա Մելլա արեւելեան վաճառականը՝ թանկագին շալ մը, Եէնի գալէի աղջ. որբանոցին աշակերտուհիները՝ նրբագործ գեղեցիկ բարձ մը ոսկեթել, Յ. Ն. Կ. սկզբնատառերով, ծաղիկներով գեղեցկահիւս երկու աթոռներ արհեստանոցի որբերուն կողմէ որոնք գեղարուեստական սքանչելի ուղերձ մըն ալ մատուցին։ Որբանոցին աշակերտները, իրենց տնօրէնին առաջնորդութեամբ ներկայ էին հարսանեկան հանդէսին։

Մաղթանքներ ղրկած էին Արիկ էֆ. Ունճեան, Տէր և Տիկին Գաբրիէլ Սէվվիչեան, Տէր և Տիկին Տիգրան պէյ Կիւմիւշկէրտան, Այրի տիկին Վահան էֆ., Լէոն Սանտրոսը, Տիկին Վարդուհի Թիւրապեան, ինչպէս նաեւ շնորհաւորական բազմաթիւ հեռագիրներ ու քարթեր։

Ժամը եօթին աւարտեցաւ հարսանեկան այս փայլուն հանդէսը ու հրաւիրեալները անգամ մըն ալ շնորհաւորելով հարսն ու փեսան մեկնեցան։ Յետոյ Տէր և Տիկին Կիւլպէնկեան Մեծայր քարափը իջան, ուր Գարամանեան Յարութիւն էֆ.ի կողմէ ղրկուած շոգեմակոյկով Սիրքէճի անցան։ Նորապսակ ամոլը երէկ իրիկուան Օրիէնթալով Վիէննա ուղեւորուեցաւ, ուրկէ Բարիզ պիտի երթան և յետոյ Մարսիլիոյ ճամբով պիտի դառնան։

Մեր ջերմ ու անկեղծ շնորհաւորութիւնները՝ Կիւլպէնկեան գերդաստանի այս բարեդէպ ամուսնութեան առթիւ։

Հեռագիր Այսօրուան

(Աժանս ըը Քօնսթանթինօբլը)

ՀՈՒՆԳԱՐԻԱ

ՊԵՇԹԱ, 28 հոկտ. — Հունգարիոյ Խորհրդարանը այսօր բացուեցաւ գահաճառով մը, որ պէտք ցոյց կու տայ մաքսական հաստատուն պայմանադրութիւն մը Աւստրիոյ և Հունգարիոյ միջեւ։ Կը յարէ թէ այդ պայմանադրութիւնը հարկ է որ անկողմնակալութեամբ, նկատի առնէ երկու երկիրներուն շահերը՝ միջազգային առեւտրական նոր դաշնագրութիւններ պատրաստելու համար. միջազգային մաքսային ընդհանուր նոր սակացոյց մը սահմանելու՝ ճարտարարուեստութեան և երկրագործութեան բոլոր ճիւղերը պաշտպանելու նպատակով։ Գահաճառը կը ծանուցանէ նաեւ թէ, անտեսագիտական բազմաթիւ օրինագիծեր պիտի ներկայացուին։ Կը յարէ թէ դաշնակիցներու հետ մտերմական համաձայնութիւնը և բոլոր տէրութեանց հետ միջազգային յարաբերութիւնները յուսալի կ'ընեն խաղաղութեան պահպանումը։ Գահաճառը բուռն ծափահարութիւններով ողջունուեցաւ։

ԱՆԳԼԻԱ

ԼՈՆՏՈՆ.—Այսօր, կէս օրէն վերջը գումարուած նախարարաց Խորհուրդին ներկայ գտնուեցան Անգլիոյ դահլիճին բոլոր անդամները։

ՖՐԱՆՍԱ

ՓԱՐԻԶ. — Երեսփ. Ժողովը այսօր, սկսաւ վիճաբանել առեւտրական շոգենաւերու վերաբերեալ օրինագիծին վրայ։

ԹՐԱՆՍՎԱԼ

ԼԱ ՀԷ. — Իրաւարարական ատեանը նոյեմբերին պիտի վիճաբանէ՝ Պոէրներու առաջարկութեանը վրայ, հարաւային Ափրիկէի խնդիրը կարգադրելու համար։ Կը կարծուի թէ իրաւարարական ատեանը պիտի քննէ ձեռնհասութեան խնդիրը։

(Աժանս Նասիոնալ)

ՖՐԱՆՍԱ

ՓԱՐԻԶ, 28 հոկտ.—Երեսփ. Ժողովին մէջ, այսօր, սկսան նաւատորմին ելմտացոյցին վիճաբանութիւնները։ Առեւտրական շոգենաւերու համար Ռիպօ ծաւալը ըսաւ թէ ողբալի կացութեան մէջ կը գտնուին։ Այդ վիճակը, յարեց ծաւալը, կարելի է դարմանել, եթէ սահմանադրական խիստ միջոցներ անմիջապէս ձեռք առնուին։

ՍԵՐՊԻԱ

ՊԵԼԿՐԱՏ. — Գահաճառին ուղերձին վիճաբանութիւնը շարունակուեցաւ։ Արմատականները կը պահանջեն ջնջել Ծերակոյտը։

ՌՈՒՍԻԱ ԵՒ ԹՐԱՆՍՎԱԼ

ՄՈՍԿՈՒԱ. — Պոէրներուն ի նպաստ ցոյց մը տեղի ունեցաւ, որու միջոցին բուռն վիճաբանութիւններ կատարուեցան։

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՆԻՒ ԵՈՐՔ.—Ցորենի գինը ինկած է։ Վերջին գինն է 77,12։

ԼԻՎԸՐՓՈՒԼ. — Ամերիկեան լուրերու վրայ բամպակի գինը զգալի անկում մը կրեց. վերջին գինն է $4\,{}^{22}_{64}$։

ՀՈՒՆԳԱՐԻԱ

ՊԵՇԹԱ.—Այսօր կատարուեցաւ Հունգարիոյ Խորհրդարանին բացումը։ Փրանց Եոսէֆ կայսրը իր գահաճառին մէջ ջատագովեց այն միջոցները զորս հարկ է ձեռք առնել՝ Հունգարիոյ նիւթական ու բարոյական զարգացմանը համար։ Կայսրը նաեւ գոհունակութիւն յայտնեց միջազգային բարւոք յարաբերութեանց համար։

ՌՈՒՍԻԱ ԵՒ ՉԻՆ

ՓԱՐԻԶ.—Բէքինէն կը հեռագրեն թէ չինական արտասովոր պատուիրակութիւն մը յառաջիկայ մարտին Բեդերսպուրկ պիտի երթայ։

ԷՏՈՒԱՐԴ ԹԱԳԱՒՈՐԸ

ԼՈՆՏՈՆ.—Բոլորովին կը հերքուի այն լուրը թէ Էտուարտ թագաւորը քաղցկեղ ունեցած ըլլայ խռչափողին վրայ։

ՎԻԷՆՆԱ.—Նոյէ Ֆրայէ Բրէսէ կ'ըսէ թէ Յունաստանի թագաւորին տեսակցութիւնը՝ Գերմանիոյ կայսեր հետ, աւելի պիտի ամրապնդէ Աւստրիոյ Հունգարիոյ, Ռումանիոյ և Յունաստանի միջեւ գոյութիւն ունեցող համաձայնութիւնը. նաեւ աւելի պիտի ամրապնդէ ընդհանուր խաղաղութիւնը։

ՊԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿ.—Միխայիլ Նիքոլայէվիչ մեծ դուքսին առաջարկութեամբ Ռուսիոյ կայսրը վերջերս յանձնաժողով մը կազմեց՝ պաշտօն տալով անոր տեղեկագիր մը պատրաստել թէ ի՛նչ եղանակով պէտք է տօնել Սեւաստոպոլի պաշտպանութեան յիսնամեակը։ Մեծ դուքսը նախագահ կարգուեցաւ այդ յանձնաժողովին որուն կ'անդամակցին Խրիմու պատերազմէն մնացած նախկին զինուորականներ, Սեւ ծովի նաւատորմին սպաներ և Սեւաստոպոլի թղթակցական Խորհրդին անդամներ։ Յանձնաժողովը որոշեց քաղաքին ամրոցները այն տեսակ շինել որ կարելի եղածին չափ ցոյց տայ պաշարման ատենին երեւոյթը։ Նաեւ անգլիական ու ֆրանսական պատնէշները շինել. միջազգային յիշատակարաններ կանգնել Ինքըրմանի, Պալաքլավայի, Չէրնայայի և Ռէտչայի պատերազմի դաշտերուն վրայ. նոյնպէս ան տեղերը, ուր մեռան Ռէչէ Վերեվքի և Վէյմոսքի զօրավարները։

ՊԵՐԼԻՆ.—Գերմանիոյ ներքին եղած առեւտրական ու ճարտարարուեստական տագնապը սկսած է իր ծանր հետեւանքները ունենալ աշխատութեան հրապարակներուն վրայ։ Ճարտարարուեստի մէկ քանի կեդրոններու մէջ բազմաթիւ գործաւորներ կան անգործ։ Նորտ Տոյչէ Ալկեմայնէ Ցայթունկ սա պաշտօնական յայտարարութիւնը կ'ընէ.—«Աշխատողներու նուազումը որ սկսած է վերջերս [illegible] ճարտարարուեստութեան զանազան ճիւղերուն, բնականաբար անողոք ազդեցութիւն մը ըրած է Պրուսիոյ աշխատութեան հրապարակին վրայ։ Նախարարապետ ֆոն Պիւլով կոմսին առաջարկութեամբ, նախարարութիւնը որոշեց կուսակալներու միջոցաւ քննութիւն մը կատարել տալ՝ զանազան նահանգներու մէջ աշխատութեան պակսելուն, անոր հետեւանքը եղած աննպաստ կացութեան և այն միջոցներուն նկատմամբ զորս համայնքներու իշխանութեանց հետ հարկ է ձեռք առնել՝ անգործութեան դարման մը ընելու համար։ Պէրլինի մէջ, ուրբաթ օրը, խորհրդակցութիւն մը պիտի կատարուի՝ քննելու առեւտրական ու ճարտարարուեստական կացութիւնը Տանցիկի նաւահանգիստին, ուր ներկայ դժուարութիւնները աւելի ծանրացած են, ճարտարարուեստական քանի մը ձեռնարկութիւններու անանկութեամբը։ Այդ խորհրդակցութեան ներկայ պիտի գտնուին Տանցիկի կուսակալը, քաղաքապետը և գործատէրներ ու վաճառականներ։

ՊԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿ.—Ասքապատէն կը հեռագրեն թէ Ռուսիոյ պատերազմական նախարար Քուրոբաթքին զօրավարը, Մէրվ գտնուած միջոցին, այցելեր է այն բանտը, ուր վեց Աֆղաններ բանտարկուած են՝ իբրեւ լրտես ձերբակալուած ըլլալով։ Ասոնց մեղադրութեանը մասին որ և է ապացոյց չըլլալով, զօրավարը զանոնք ազատ արձակեր է, սա յայտարարութիւնը ընելով.—«Աֆղանիստան դժբաղդութիւն մը ունեցաւ. Էմիր Ապտուրրահման խան մեռաւ. անոր յաջորդեց Հապիպուլլահ խան։ Մենք, Ռուսերս, ամէն ատեն բարեկամներ նկատուած ենք Աֆղանիստանի և կ'ուզենք միեւնոյնը մնալ նոր Էմիրին օրով ալ։ Ձեզ ազատ կ'արձակեմ, բայց կը հրամայեմ որ ըսածներս հաղորդէք ձեր պետերուն։»

ՊՐԻՒՍԷԼ.—Կ'ըսուի թէ Բելճիքի նախագահին անձնական քարտուղար Պ. Վան Տէր Հէվէն Բեդերսպուրկ գացեր է գաղտնի պաշտօնով։

ԼԱ ՀԷ. — Պոէրները բացարձակապէս կը հերքեն այն լուրը թէ որոշուած ըլլայ մահուամբ պատժուած իւրաքանչիւր ըմբոստի համար, իբրեւ փոխարինութիւն, անգլիացի սպայ մը հրացանի բռնել։

ՉՐՈՒՑԱՏՐԱԿԱՆ ՔԵՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ
ԱՆԳԼԻԵՐԷՆ ԼԵԶՈՒԻ (1901)
Ի պէտս վարժարանաց եւ ինքնըստինք ուսանողաց
Հայերէնի վերածեց Գէորգ Յ. Կէլեան

Սոյն Քերականութեան մէջ հարթուած են Անգլիերէն լեզուի բոլոր դժուարութիւնները։ Ամէն անոնք որ կը փափաքին ՍՈՒՂ ժամանակի մէջ սորվիլ և ՈՒՂԻՂ սորվիլ անգլիերէն լեզուն, թող անգամ մը փորձեն սոյն դասագիրքը։

Դիմել Յ. Սրապեան գրատուն,
ՄԱՐԶՈՒԱՆ,
Եւ կամ հրատարակչին՝ Herrn Julius Groos
Verlagsbuchhändler
HEIDELBERG
(Allemagne)
773 5—8

Օ ԿՐԱՆ ՄԱԿԱԶԷՆ

Բերա Մեծ փողոց Բօսթ-Գալըն-Սէրայ

Պատիւ ունինք ծանուցանել յարգոյ հասարակութեան թէ ձմեռուան եղանակին առթիւ ստացած ենք նորաձեւ ապրանքներու ճոխ մթերք մը։ Մեր ներկայացուցիչ՝ Ա. Տիմանթիթոս Եւրոպա կատարած վերջին ուղեւորութեան միջոցին ճաշակաւոր ու տոկուն ապրանքներ գնած է։ Փափագելով գոհացում տալ մեր բազմաթիւ յաճախորդներուն խնդրանքին, նորաձեւութեան ճիւղ մըն ալ աւելցուցած ենք, որ պիտի կրնայ ամէն կերպով գոհացում տալ մեր պատուարժան գնորդներուն։ Նոյնպէս կը ծանուցանենք հանրութեան թէ մօտերս տիկին Իփիժէնի Լըբէնէթոս իր աշխատանոցը հաստատած է վաճառատանս մէջ և որ իր անմրցելի ճաշակով ու ճարտարութեամբ մեծ համբաւ հանած է։ Տիկին Իփիժէնիի աշխատանոցին մէջ պատրաստուած ամէն շրջազգեստ բացառիկ վայելչութիւն մը ունի և պիտի կրնայ գոհացնել ամէնէն բծախնդիր յաճախորդները։ Կը յուսանք թէ հասարակութիւնը պիտի փութայ նախապատուութիւն տալ մեր վաճառատան, ուր պիտի կրնայ գտնել իր ճաշակին յարմար ամէն տեսակ ընտիր ապրանքներ, խիստ չափաւոր գիներով։

1—6 Ա. ՏԻՄԱՆԹԻՏԻՍ ԵՒ ԸՆԿ.

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ

Իսմ. Թահուիլաթ Սէրի Դ.	Օ. Ո.	25	16
Ամէնէն բարձր գին	»	25	17
Ամէնէն վար գին	»	25	13
Ռումէլիի երկթ. գաց.	Ֆր.	95	62
Ամէնէն բարձր գին	»	96	12
Ամէնէն վար գին	»	95	12

ԲԱՑՈՒՄ 16 Հոկտեմբեր

Օսմ. Թահուիլաթ Սէրի Դ.	Փ. Ն.	25	12
Ռումէլիի երկաթուղի	Ֆր.	25	37
Ծխախոտ		—	—
Ռէժի		19	—
Օսմ. Պանքա		—	—
Քրէտի Ժէնէրալ Օթոմ.		0	10
Սոս. Օթ. Տոմպ է Չաբլար		0	12
Օսմ. Ապահ. Ընկ.		3	6[illegible]
Թրամուէյ բաժնեթ.		5	65
» [illegible]		1	40
» պարտամ.		480	—
[illegible]		465	—
Թիւնէլի		74	—

ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ

Լոնտոնց ամիս	Ղրշ.	110	05
» » » չէք	»	110	35
Փարիզ »	Ֆր.	22	77 ½
» » » չէք	»	22	77 ½
Պէրլինի առաջօք չէք	Մարք	18	57
Վիէննա չէք	Ֆիոր.	21	78

ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ

20 Ֆրանքնոց	Ղրշ.	87	26
Անգլիական ոսկի	»	110	08
Ռուս իմբէրեալ	»	90	20
Ռուպլի	»	51	08
Մէճիտիէ արծաթ	»	19	39
Մէճիտիէ	»	99	—
[illegible] Եգիպտական	Օ. Ո.	8	65

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

ԼՈՆՏՈՆ 27 Հոկտեմբեր

Անգլիական Քոնսոլիտէ	91	93
Օսմանեան Թանկ. սէրի Բ.	49	—
Օսմանեան Թանկ. սէրի Դ. բաց.	23	17
Օսմանեան Թանկ. սէրի Դ. փակ.	23	12
Օսմանեան Պանքա	10	50
Ռուսական 1890	108	12
Հելլենական 5%	39	—
» Մոնոփոլ	41	—
Պուլկարական 1888	82	—
Եգիպտական Ունիֆիէ	108	12
[illegible]	165	—
[illegible]	3	11
[illegible] երկաթուղի	23	50
Փոխառութիւն	35	315

ՓԱՐԻԶ, 27 Հոկտեմբեր

Իտալիա, Ռանթ 5%		100	45
» » 3 ½%		101	90
Օսմ. Թահուիլ. սէրի Դ. } բաց.	Ֆր.	23	30
} փակ.	»	23	20
» » » Բ.	»	49	—
» » » Գ.	»	25	30
Օսմ. Պանքա	Ֆր.	509	—
[illegible]	»	420	—
Ռումէլիի երկաթուղի	»	97	75
Օսմ. [illegible]	»	505	—
Օսմ. Ռէժի	»	306	—
Քրէտի Ֆոնսիէ 4 ½		480	—
Քրէտի Լիոնէ		961	
[illegible] Ռանթ	»	98	75
Սպանական արտաքին	»	69	62
[illegible]	»	76	—
[illegible]	»	25	90
[illegible]	»	—	3

ՊԷՐԼԻՆ, 27 Հոկտեմբեր

Ռուպլի	»	216	35
Ռումէլիի երկաթուղի	»	95	30
Անատ. երկթ. պարտամուրհակ	»	97	80
Փոխ. Լոնտոնի վրայ 3 ամս.	»	20	265

ՎԻԷՆՆԱ, 27 Հոկտեմբեր

Փոխան. Լոնտոնի վրայ	»	239	20
Ռումէլիի երկաթուղի	»	92	50
Օսմ. Ռէժի	»	278	—

Տr. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ
ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ
396, Մեծ փողոց Բերա, 396
Տեսնել 4րդ երեսը
Պոլսոյ կողմը մասնաճիւղ չունինք

ԱՊՐՈՒԻԿ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ
Կահաւորման յատուկ ամեն տեսակ ապրանաց
Ղալաթա, Թիւնէլին քովը Մէրթէպանի փողոց, Իպէթ Բաշա խան կից, թիւ 16

Նոր հաստատուած սոյն մթերանոցներուն մէջ կը գտնուին անգլիական գորգեր, տօղումոց և թաւշեայ գորգեր, «քէչէ»ներ, «Թիւլ» վարագոյրներ, սփռոցներ, քօրնիչներ, գետնի մուշամբաներ և զանազան տեսակներով ճոխ կերպասներ, մահճակալներ, աթոռներ ու հայելիներ։ Կը վաճառուի յարգոյ հասարակութեան շատ դիւրամատչելի պայմաններով։

ԱՄՍԱԿԱՆ ՎՃԱՐՈՒՄՆԵՐՈՎ ՎԵՐՋՆԱԿԱՆ ԳԻՆ
635

MIRACULOUS SKIN OINTMENT

ՄՈՐԹԻ ՀՐԱՇԱԼԻ ՍՊԵՂԱՆԻ ՄԸ

Այս սպեղանին, որուն բուժիչ արդիւնքները խկապէս հրաշալի են, բուսային նիւթերէ պատրաստուած է։ Մինչեւ հիմա հասարակութեան մատուցուած դեղերուն մէջ լաւագոյնն է ասիկա իր տեսակին մէջ։ Ստուգապէս կը բուժէ բոլոր մորթային հիւանդութիւնները։ Իբր ազդեցիկ դեղ կը գործածուի տղոց և չափահասներու աչքի բորբոքման և առհասարակ բորբոքման և ճաղցկեղի դէմ։ Կը բուժէ ամէն կարգի վէրքեր, ինչպէս նաև կեղերը (ulcères), պալարները (չիպան), բորբոքում ուռերը, ուռոյցքը (tumeur), մորթին դուրս տալը (éruption), խոյը (արանա), կուրծքի ցաւերը, ոտքի դառնալը, մէջքի ցաւը, վիզը բռնուիլը, յօդացաւը, մկնացունցը (tic), յօդակապերու տկարութիւնը, կեղանիը (մարլա), ճմլուածները, ճաքռտուքները, ճերմակ... արիւնբերու... իւնը, ցուրտէն առաջ եկած ճաքռտուքները, վէրքերը, ուռած եւ ուռածիր աչքերը, մորթախտը, մատնաշուրքը, վարդախտի հետքերը, մորթային հետքերը։

Մորթի այս հրաշալի սպեղանին աչքի հիւանդութեանց և վէրքերու համար լաւագոյն սպեղանին է։ Կը գեղեցկացնէ մորթը։ Միշտ օգտակար արդիւնքներ առաջ կը բերէ հետեւեալ հիւանդութեանց մէջ, երբ միւս բոլոր դեղերը և բժիշկները չեն կրնար բուժել զանոնք. ճերմակաբուծութիւն (աչցըրան), օձացաւ (երլանճրգ), որքին (բէմբէյի) բորոտութիւն, փոքր այտուցներ, կարմրութիւններ, ածելիի վէրքեր եւն. եւն։

Այս սպեղանին պէտք է գտնուի ամէն տան և նաւերու մէջ։ Իւրաքանչիւր թիթեղէ տուփին գինն է 3 ղրշ։ 6 բէշլ։ Այս սպեղանիէն յանձնարարութիւն ընողները պէտք է դիմեն ցամաքային Եւրոպայի միակ գործակալ Գ. Խամբնոս Քաբուանայի վաճառատունը, որ կը գտնուի Կալաթա-Շիշլի Թրամուէյի գիծին կայարանին մօտ, Կալաթա, Վոյվոտա փողոց, Թիւ 95-96։

ՎԻՆ ՏԸ ԲՈՒԺՕ

VIN DE BUGEAUD

TONI NUTRITIF AU QUINQUINA ET AU CACAO

ՊԻՒԺՕՅԻ ԳԻՆԻ

ԿՈՐՈՎԻՉ, ՍՆՆԴԱՐԱՐ, ՇԻՆՈՒԱԾ ՔԻՆՔԻՆԱՅՈՎ ԵՒ ՔԱՔԱՕՅՈՎ

ՊԻՒԺՕՅԻ ԳԻՆԻՆ կորովիչ դեղերու էն հաճելին և էն լաւն է։ Բովանդակ աշխարհի բժշկական հեղինակութիւնները զայն կը յանձնարարեն անարիւնութեան, քլօռօզի, ամէն տեսակ տենդերու, ջղային նիւանդութեանց, ստամոքսի նիւանդութեանց և նորաբոյժ վիճակի համար։

ՊԻՒԺՕՅԻ ԳԻՆԻՆ կը գտնուի բոլոր առաջնակարգ դեղարաններու մէջ։

ԸՆԴՀ. ՄԹԵՐԱՆՈՑ. — P. LEBEAULT & Cie, 5, rue Bourg-l'Abbé, PARIS.

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆՑ

ՀՈՒՆԳ ԱՐԱԿԱՆ ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Հիմնեալ 1857ին Արքայական հրովարտակով, կեդրոնատեղի Ընկ. Բէքա

ԿԵԱՆՔԻ ՃԻՒՂ

Վճարեալ գումարներ	Երաշխաւորութեան գումարներ	Ապահովագրեալ գումարներ
332 միլիոն ֆրանք	114 միլիոն ֆրանք	461,.3.,390 ֆրանք

Սոյն Ընկերութիւնը կեանքի վրայ կ'ապահովագրէ ամէնէն նպաստաւոր պայմաններով և անմրցելի գիներով։ Ապահովագրութիւն մահուան պարագային, չահաբաժնի մասնակցութեամբ և երաշխաւորուած տոկոսի սակերով։ Ապահովագրութիւն օժիտներու և կենսաթոշակներու համար։

Աւելի ընդարձակ տեղեկութեանց համար դիմել Ընկերութեան գրասենեակը Բերա, Թիւնէլի հրապարակը։ Ընկերութեան մասին դիմել Օսմ. կայս. Պանքայի

747 19—52 Տնօրէն Արեւելքի համար Լ. ՊՕՆՏԻ

ERNEST GLAVANY

ԴՐԱՄԱՏՈՒՆ ԷՐՆԷՍԹ ԿԼԱՎԱՆԻ

ՂԱԼԱԹԻԱ, ՕՍՄԱՆԵԱՆ ՊԱՆՔԱՅԻ ԿԱՐԳԸ, ՑԱԿՈԲԵԱՆ ԽԱՆ

Սոյն դրամատունը կը վաճառէ ամէն տեսակ արժեթուղթեր՝ իրենց գինին համեմատութեամբ՝ ամսական 20 ղրշ.էն մինչեւ 100 ղրշ. որոշեալ գումարի մը վճարմամբ։ Դրամատունը առաջ քաշուած վիճակահանութեանց թիւերը նշելու և շահուած պարգեւները գանձելու համար՝ ամէն կերպ դիւրութիւն ցոյց կուտայ։

Գնողները երբ առաջին վճարումը ընեն, իրենց մուրհակ մը կը տրուի մեր կողմէ ստորագրուած և դրոշմուած։ Ասկէ զատ արժեթուղթին թիւը ցոյց տուող ուրիշ ծանուցագիր մըն ալ կը տրուի, և գնողը նոյն ատենէն իսկ ամէն վիճակահանութեանց մասնակցելու իրաւունք ունենալով, շահածը ամբողջապէս կ'առնէ։

Աւելորդ է յայտնել թէ ամէնէն աղքատ անգամ այս դիւրութեամբ կրնայ արժեթուղթի տէր ըլլալ, և յայտնի է որ ամսական 20 ղրշ.ի վճարումը մեծ զոհողութիւն մը չըլլալով և ամէն մարդու դիւրամատչելի ըլլալով, ամէն հաւանականութիւն ունի օր մը շահելու, և թէ երբեք չշահի ալ, իր վճարումներուն չնորհիւ, յառաջիկային արժեթուղթի տէր պիտի ըլլայ, որ իրեն համար շահու աղբիւր մըն է։

ՕՍՄ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԵԱՆ ԸՆԴՀ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԻՄՆՈՒԱԾ

Վեհափառ Սուլթանին Կայսերական Իրատով

Որ կը կրէ 2/14 Օգոստ. 1892 Թուականը

(.0 ..ֆէր 1310)

Գործակալ, Ղալաթիոյ մէջ Գ. Ալպէր Սիմքեն Թոքաթլեան խան, Վոյվոտա փողոց Թիւ 67

ԱՅԼ ՀԱՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Հրդեհի, արկածներու, փոխադրութեանց եւ կեանքի վրայ

Ընկերութեան կեդրոնատեղին Պոլիս Եէնի խան, Պաղչէ Ղալաթիա

Գործակալ, Իզմիրի կողմը Օսմ. Պանքայի մասնաճիւղը Եէնի համի հաղլուպալ փողոց, Օսմ. Նաւարկութեան դէմը

Ներ-գործակալ Պոլսոյ կողմը Գ. Ի. Զասօխ Մահմուտփաշա, Զարդար խան, Թիւ 21 194

HUILE DE HOGG

ՄՈՐԻՒ ՁԿԱՆ ԻՒՂ

Ծայանի է թէ մորիւ ձկան իւղի գործածութիւնը, մանաւանդ ձմեռը որքան օգտակար ու յանձնարարուած է փափկակազմ անձերու (էրիկ մարդ, կին ու տղայ) անարիւնութեան և կուրծքի հիւանդութիւններէ տառապողներու։ Բայց անոր փրկարար արդիւնքները ձեռք բերելու համար, պէտք է որ այդ իւղը զուտ ու առաջին կարգի ըլլայ։ Հետեւաբար պէտք է զգուշանալ կեղծերէն ու ստորին տեսակներէն որոնք հրապարակին վրայ կը ծախուին և որոնց գործածութիւնը աւելի վնասակար է քան օգտակար։

Գ. Հօկ Թէր-Նէօվի մէջ ձկնարաններ ունի, ուր մորիւ ձկան իւղը մեծ խնամքով կը հանուի։ Այս իւղը, անտարբեր անաղարտութեամբ, եռանկիւնաձեւ շիշերու մէջ գրուած է, որ ամէնուն ծանօթ է արդէն և Բարիզի Ինիօն տէ Ֆապրիքան ընկերութեան կողմէ երաշխաւորութեան դրոշմով մը կնքուած է։ Բոլոր նշանաւոր բժիշկները կէս դարէ ի վեր հիւանդներուն այս ձկան իւղը կը յանձնարարեն։ Կեղծերէն և նմանութիւններէն զգուշանալ։ Հօկի մորիւ ձկան իւղը կը ծախուի դեղագործներու և դեղավաճառներու քով։ Միակ տէրն է Թ. Բ. Հօկ, 2 Թիւ, Քասթիկլիօն Բօրէդ։

ՅՈՎՀԷՓ Ց. ԱՐԱՊԵԱՆ

Տանօր ատամնաբոյժ Բարիզի

Իսթիք լալ Բերա, Թիւ 1

Ամէն օր կ'ընդունի ժամը 4էն 10 (Ք. Թ.)։ Բշ. և Ուրբ. կէս օրէն առաջ Սիրքէճի դեղարան Նալպան։ Նիրակի օրերը ձրիաբար զբաղ։

Աղքատաց ձրի 490

ԼԱ ՆԻՒ-ԵՈՐՔ

ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԿ.

Ամենաճին Միջազգային Ընկ. Ե Կենաց վրայ ապահովագրութեան

Տնօրէնութիւն յԱրայա

Բերէյ 1 և 3 կը Բէյթէն փողոց (Պանքա տէ Կ'Օդոյլէնի անկիւնը)։

Զուտ փոխադարձ շահերը կը պատկանին Ընկ. ԱՄԲՈՂՋ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԵԱԼՆԵՐՈՒՆ։

1900 Յունուար 1էն ամբողջովին երաշխաւորուած երաշխաւորութեան պատրաստ գումարն է ՄԷԿ ՄԻԼԻԱՐ 359 ՄԻԼԻՈՆ ֆր.։ Ապահովագրութիւն որ կը բարձ՝ 6,230,000,000ֆր.։ Ընկերութեան հիմնուելէն ի վեր՝ 1845՝ ապահովագրեալներու վճարուած՝ մէկ միլիառ 660 միլիոն։

ՆԻՒ ԵՈՐՔԻ ընդհանուր ապահովագիրը (բոլիս) աւելի շատ առանձնաշնորհումներ և առաւելութիւններ կընծայէ ապահովագրելոց քան ուրիշ ընկերութեանց պայմանագրերը։ ՆԻՒ-ԵՈՐՔԻ ապահովագիրն առարկելի չէ բնաւ, և յանձնառութեան սկսեալ կերաշխաւորէ արտասահմանի բնակութեան և ճամբորդութեան յարակից բոլոր վտանգներն և մահուան ամէն պարագաները. առանց բացառութեան, նոյն իսկ պատերազմի պահուն։ Ապահովագիրն իրաւունք կու տայ տարուէ տարի փոխառութիւններ ընել, որոնց գումարը նշանակուած կըլլայ կանխաւ։ Ապահովագրութեան մուրհակին մէջ։ Առաջին տարեվճարէն սկսեալ, ապահովագրողին համար իրաւունք անկում չկայ։ Ընդհանուր ապահովագիրը կ'վճարուի ի դէպ մահու ապահովագրեալ անձին ըրած բոլոր մասնաճիւղներով, ինչպէս նաև ապահովագրեալ դրամագլխով և հարիւրին չորս երաշխաւորեալ տոկոսով։ Աւելի ընդարձակ տեղեկութիւններու համար դիմել առ

Տնօրէնութիւն ի Թուրքիա Ճ. Ճ. ՀՈՒՐԹՕԼ ԵՒ ԸՆԿ. Քննիչ-Գլխաւորեակ

193 Հ. ՁԻՒՋԱՆԵԱՆ

Վոյվոտա Աքթարլա խան փողոց Ղալաթիա

ՌՈՍԻԱ

COMPAGNIE ROSSIA D'ASSURANCES

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

1881 Մարտ 20ի Կայս. Իրատով արտօնեալ Ընկերութեան կեդրոնատեղին Բեթերսպուրկ Ընկերութեան ապարանքը, Մեծ Մորսքայա 37 Ապահովագրութեանց ճիւղեր ՀՐԴԵՀ.— ԿԵԱՆՔ.— ՓՈԽԱԴՐՈՒԹԻՒՆ.— ԱՐԿԱԾ.

Երաշխաւորութեան գումար	121,765,333 ֆր.
1898 ի հասոյթ	34,775,463
1881 էն ի վեր Ընկերութիւնը իր ապահովագրեալներուն վճարած է մօտ	184,172

Ընկերութեան քննիչ ի Կ. Պոլիս Յ. ՀԷՆՐՄԻՆԻ

Ղալաթիա, Պօսթա խան (Քիւրէկճիլէր Եօքուշու)

Ընդհ. Գործակալ Թուրքիոյ և ԹԷՕՏՕՐ ՊԼԷՇՆԷ

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1852

Մ. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ եւ ՈՐԴԻ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺՔ

396 ՄԵԾ ՓՈՂՈՑ ԲԵՐԱ 396

(Տանեն զարեջրատան վրայի յարկը, եկեղ Չրդումենանց դէմը)

Կատարելագործեալ գործիքներու միջոցաւ ամենատարաշէկ ցաւած ակռաները մէկ անգամէն կը լեցնէ. ցաւով դիմուող եւ բուժուած վերադարձնելու պայմանաւ։

Նորաձեւ ակռաներ, ոսկիով, հայկակուլլատ և գիտակցեալ արհեստական ակռաներ կը պատրաստեն, յար և նման բնականին, դիւրին ծամողականութիւն, յաւ ատրիկ, ծամողութիւն և ազատ արտասանութիւն երաշխաւորելով։ [illegible]

[illegible]

Ց. Գ. Ընձեռներ կը ընդունի օրերն ալ (միչնէ կէս օր) [illegible] ամէն օր (միչնէ կէս գիշեր) հիւանդ [illegible]

Տանը.—[illegible] 187

ՊԱԼՔԱՆ

ԱՌԱՆՁՆԱՇՆՈՐՀԵԱԼ ԱԶԳԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ, ՍՈՖԻԱ

Դրամագլուխ, պահեստ եւ երաշխաւորութեան գումար Ֆր. 7,500,000

ԿԵԱՆՔԻ ՃԻՒՂ

1899ի ապահովագրութեանց գումարն է 19,534,276 Ֆր.։ Ամբողջ կեանքի վրայ և խառն ապահովագրութիւն, կրկին դրամագլխով, տղոց օժտի դրամագլուխ այլեւայլ կարգադրութիւններով, չափաւոր սակերով ու նպաստաւոր պայմաններով։ Ինչպէս մէկ տարուան ապահովագրութենէ յետոյ ապահովագիրը անվիճելի կը դառնայ, այսինքն Ընկերութիւնը ո՛ և է առարկութիւն չըներ ապահովագրեալին անձնապատմութեան, մեծամարմ, ամէն կողմ ճամբորդելու պարագային, եթէ առանց իմաց տրուելու ալ կատարուի։ Նմանապէս ո՛ և է սակի յաւելում չի պահանջեր։ Ապահովագիրները վեց ամիս յետոյ կրկին կը նորոգուին։

ՀՐԴԵՀԻ ՃԻՒՂ

Ներկայ ապահովագրութեանց գումարն է 460,267,203 Ֆր.։

Գանձուած Ապահովագին 1,433,965 Ֆրանք։

Ապահովագրութիւն փայտաշէն ու քարուկիր շէնքերու, կարասիներու և ապրանքներու՝ նպաստաւոր պայմաններով։

ՓՈԽԱԴՐՈՒԹԵԱՆՑ ՃԻՒՂ

Ապահովագրութիւն վաճառքներու, շոգենաւերու մարմին աշխարհիս ո՛ր կողմն ալ ուղեւորին։

1896ի շահաբաժին է հարիւրին 18 ուկէս. 1897ին՝ հարիւրին 18. 1898ին՝ հարիւրին 18 և 1899ին՝ հարիւրին 16։

Ընկերութեան դրամատուններն են ՔՐԷՏԻ ԼԻՈՆԷ Կ. Պոլիս, ԱՆԿԼՕ-ԱՒՍՏՐԵԱՆ ԴՐԱՄԱՏՈՒՆ, Լոնտոն, ՊՈՒԼԿԱՐԻՈՅ ԱԶԳԱՅԻՆ ԴՐԱՄԱՏՈՒՆԸ, Սոֆիա։

Գործակալ ընդհանուր Թուրքիոյ ԱՐՇԱԿ ՈՒՆՃԵԱՆ։

Ղալաթիա, Մերքէզպանի փողոց, Չէլեպի խան թիւ 4։

Գաւառաց համար պատուաւոր երաշխաւորութեամբ գործակալներ կը փնտռուին։

Քննիչ գործակալութեան Ա. ԿԻՒՐՊՂԵԱՆ։

DUC
PAPIER EXTRA SUPÉRIEUR
DÉPOT UNIQUE POUR LA ROUMANIE LA TURQUIE ET LA BULGARIE
DRAGONIS & BILIKAS
CONSTANTINOPLE GALATA RUE SANDOUKDJILAR No 102
DRAGONIS & BILIKAS
GALATA
Rue Sandoukdjilar No 102
CONSTANTINOPLE
BON
150 FEUILLES
PAPIER
Bon Marché

Երբ ամէն առթիւ կը ջանաք ձեր առողջութիւնը պահպանել, ուշադրութիւն ըրէք որ ձեր գործածած սիկառի թուղթերն ալ առողջապահիկ ըլլան։ ՏԻՒՔ և ՊՕՆ և ՃԵՐՄԱԿ ԿՈՂՔՈՎ ՊՕՆ սիկառի ընտիր թուղթերը ջերմապէս կը յանձնարարուին, առավելապէս առողջապահական օրէնքով համեմատ պատրաստուած են։ 39—52

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ

ՃԱՄԲԱՅԻՆ ԿԱՆՈՆԱՒՈՐ ՇՈԳԵՆԱՒՔ

[illegible]

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
[illegible]	1069	[illegible]	1497	[illegible]	1011	[illegible]	724	[illegible]	188
[illegible]	2807	[illegible]	2906	[illegible]	1695	[illegible]	2278	[illegible]	1118
[illegible]	1541	[illegible]	895	[illegible]	775	[illegible]	3709	[illegible]	1785
[illegible]	2377	[illegible]	4211	[illegible]	1581	[illegible]	3557	[illegible]	1132
[illegible]	1382	[illegible]	937	[illegible]	3720	[illegible]	1057	[illegible]	1308
[illegible]	1304	[illegible]	2588	[illegible]	2800	[illegible]	1735	[illegible]	1323
[illegible]	1078	[illegible]	1713	[illegible]	595	[illegible]	2419	[illegible]	1548
[illegible]	341	[illegible]	506	[illegible]	2254	[illegible]	1022	[illegible]	2257
[illegible]	4621	[illegible]	2464	[illegible]	5540	[illegible]	4100	[illegible]	1473
[illegible]	1671	[illegible]	1520	[illegible]	1020	[illegible]	4633	[illegible]	687
[illegible]	1387	[illegible]	1541	[illegible]	1053	[illegible]	1535	[illegible]	3429
[illegible]	1344	[illegible]	954	[illegible]	2807	[illegible]	1337	[illegible]	1914
[illegible]	1094	[illegible]	1328	[illegible]	1700	[illegible]	510	[illegible]	1389
[illegible]	2739	[illegible]	849	[illegible]	1058	[illegible]	3239	[illegible]	2336
[illegible]	1384	[illegible]	4552	[illegible]	2273	[illegible]	1632	[illegible]	1350
[illegible]	1897	[illegible]	2060	[illegible]	1843	[illegible]	1618	[illegible]	1308
[illegible]	4235	[illegible]	1242	[illegible]	2191	[illegible]	1789		

Իտալօ շոգենաւը, նաւապետ Հեյլ, ընդհանուր վաճառքով Հըլլէն հոս հասած է։

Հօրաչիօ շոգենաւը, նաւապետ Քրօֆթ, ընդհանուր վաճառքով Հըլլէն հոս կը սպասուի Նոյեմբեր 3ին։

Դիմել առ գործակալս Ց. ՀԻԼՏ ԷՆՏ ՌԻՋՕ

Թիւ 33—34, Քիւրէկճիլեր խան, Ղալաթիա 377

COMP. RUSSE

NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

[illegible]

Կ. 16 29 [illegible]

Դ. 18 30 [illegible]

Եշ. 18 31 [illegible]

Ու. 18/31 [illegible]

19 1 [illegible]

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ [illegible]

[illegible] ԲԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.

[illegible]

Հոկտ. 31ին Աումեր, Մարսիլիայէն։

[illegible]

Հոկտ. 29ին Մինկրէլի, ուղ. Մարսիլիա։

[illegible]

Առաջին կարգի 245 ֆրանք. [illegible] 175 ֆրանք. [illegible]

[illegible] 516 Ք. ԲԱՔԷ

ՔԻՒՆԱՐՏ CUNARD

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑ

[illegible]

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
[illegible]	13900	[illegible]	5593
[illegible]	13900	[illegible]	4841
[illegible]	12952	[illegible]	3329
[illegible]	12950	[illegible]	2945
[illegible]	3845	[illegible]	2834
[illegible]	3135	[illegible]	2885
[illegible]	3130	[illegible]	2553
[illegible]	7393	[illegible]	2131
[illegible]	7269	[illegible]	1876

Շէրպուրկ շոգենաւը, նաւապետ Բէրլինս, ընդհանուր վաճառքով Լիվրբուլէն հոս կը հասնի ամսոյս 29ին։

Դիմել առ ԺՕԼԻ և ՍԷԿԸՐ

Joly et Seager

[illegible]

ՖՐԵՏ. ԼԷՅԼԱՆՏ ԵՒ ԸՆԿ.

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

[illegible]

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
[illegible]	10500	[illegible]	3504
[illegible]	10500	[illegible]	[illegible]
[illegible]	10500	[illegible]	[illegible]
[illegible]	9000	[illegible]	[illegible]
[illegible]	9000	[illegible]	3500
[illegible]	8000	[illegible]	3000
[illegible]	8000	[illegible]	2500
[illegible]	8000	[illegible]	2500
[illegible]	6000	[illegible]	2000
[illegible]	3700	[illegible]	[illegible]
[illegible]	3700	[illegible]	[illegible]
[illegible]	3500	[illegible]	[illegible]
[illegible]	3500		

[illegible] 24 [illegible]

[illegible]

600 [illegible]

[illegible]

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

[illegible]

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
[illegible]	3000	[illegible]	3500
[illegible]	3000	[illegible]	[illegible]
[illegible]	3000	[illegible]	2350
[illegible]	3000	[illegible]	2253
[illegible]	3000	[illegible]	2000
[illegible]	3000	[illegible]	1800
[illegible]	3500	[illegible]	1506

[illegible]

184 21, [illegible]

ՊԵՐԼԻՆԻ ՎԻՔԹՈՐԻԱ

ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Արքայական հրամանագրով արտօնուած 1853 տարւո. 26ին կառավարութեան հսկողութեան տակ

Պէրլինի Վիքթորիան Գերմանիոյ ամէնէն հզօր Ընկերութիւնն է

Ապահովագր. դրամ Ֆր. 967,321,496

Պահեստի դրամ Ֆր. 270,096,743

ՊԵՐԼԻՆ ՎԻՔԹՈՐԻԱՆ ամէն տեսակ ապահովագրութիւն կ'ընդունի, ինչպէս կեանք, օժիտ, արկած, ցկեանս թոշակ, եւն.

ՆՈՐՈՒԹԻՒՆ ՄԸ ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՄԷՋ

Ժողովրդական ապահովագրութեան կեանքի վրայ. առանց բժշկական քննութեան

Կարելի է ապահովագրել իր կեանքը, կամ տղոց ու որբերու համար օժիտ մը, լաւաթեական փոքր վճարումներով.—(Միեւնոյն պայմանները կանոնաւոր ապահովագրութեան համար)։

Ապահովագրութիւն տօզճնալի, երկաթուղիի, բիւնէկի կեն. արկածներու դէմ, ամբողջ կեանքին համար, շաբաթական փոքր վճարումով մը, սկսեալ ՄԷԿ ՖՐԱՆՔԷ, և վճարելի միմիայն մէկ տարուան համար (52 շաբաթ, այսինքն 52 ֆրանք), այսպէսով ամբողջ կեանքին համար ապահովագրուած կ'ըլլայ 10,000 ֆր.՝ մահուան պարագային, 15,000 ֆր.՝ արկածէն առաջ եկած անկարողութեան պարագային, և օրական հինգ ֆրանք՝ ժամանակաւոր անկարողութեան պարագային։

Ընկերութեան Դրամատունը.—ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱ

Ընդհ. Գործակալ,—ԷՄԻԼ ՎՕԿԼ

Ղալաթիա, Օսմ. Պանքայի դէմը, Իսթայէթ Խան, Թիւ 7, 8, 9։

ԱԶԴՈՒ ՄԱՔՐՈՂԱԿԱՆ ՄԸ

Մաքրողականի մը եթէ պէտք ունիք և կը փափաքիք տուանց նեղուելու խմել անմիջական ազդեցութեամբ, թողէք Եանոսի նման զզուեցուցիչ ջուրերն ու դեղերը, որոց մեծագոյն մասը կեղծ են, ու փութացէք գնել։

VILLACABRAS

ալխարհահռչակ մաքրողականն, որ բնական աղբիւրներէն Բասդէօռեան դրութեամբ զտուած յստակ ջուր մըն է և շատ դիւրաւ կը խմուի։ Ազդեցութիւն անմիջական։ ՎԻԼԼԱՔԱԲՐԱՆ ուրիշ ածողական ջուրերու նման ոչ խիթ և ոչ անհանգստութիւն կը պատճառէ։ Առտուն անօթի, ջուրի գաւաթ մը ՎԻԼԼԱՔԱԲՐԱՆ տասը վայրկեան ընդմիջումով երկու անգամէն կէս առ կէս խմել, բաւական է կատարելապէս մաքրուելու։ Պնդութիւն, գլխացաւ և ստամոքսի խանգարում ունեցողներ, մանաւանդ նստողական կեանք վարող անձինք, եթէ ամէն առտու թէյի կամ գինիի գաւաթ մը Վիլլաքապրան խմեն, կ'ազատին պնդութենէն և անոր հետեւանք հիւանդութիւններէն։

Կը ծախուի ամէն դեղարաններու և դեղավաճառատուններու մէջ։

504 53—56